

KILPAILUSÄÄNNÖT II

Kouluratsastus

voimassa 1.1.2024 alkaen

Janna Pursiainen – Hiero, kuva SRL Hanna Heinonen

Esipuhe

Näitä sääntöjä noudatetaan SRL:n alaisissa kilpailuissa 1.1.2024 lukien.

Lisätietoja

Kouluratsastuskomitea
SRL:n sääntövaliokunta

Sisältö

I ARVOSTELUPERUSTEET	4	229. Kilpailun toimihenkilöt, tuomaristo sekä tuomariston sijoittaminen ja kokoonpano	21
201. Kouluratsastuksen tarkoitus	4	230. Rata ja radan merkitseminen.....	22
202. Pysähdys.....	4	231. Verryttely ja ohjelman suoritus	23
203. Käynti	5	232. Ajanotto	26
204. Ravi.....	5	233. Pisteet	26
205. Laukka	6	234. Pöytäkirjat.....	27
206. Peruutus.....	7	235. Sijoituksen määrääminen	27
207. Siirtymiset	8	236. Tulosten julkistaminen.....	28
208. Puolipidäte	8	237. Palkintojen jako	29
209. Suunnanmuutokset.....	8	238. Luokkien rajaaminen.....	29
210. Ratsastettavat tiet (ks. kuvaliite 4)	8	239. Muut toimihenkilöt ja apuvälineet	29
211. Pohkeenväistö.....	9	III SM-KILPAILUT	30
212. Sivuliikkeet (ks. kuvaliite 3)	9	240. Kouluratsastuksen SM-säännöt	30
213. Täyskäännökset, piruetti ja puolipiruetti	10	241. Hallimestaruuskilpailujen säännöt.....	31
214. Passage.....	11	242. SM-joukkuekilpailun säännöt	31
215. Piaffe	11	243. Nuorten hevosten Champion-kilpailun säännöt	31
216. Lennokkuus ja kuuliaisuus.....	12	244. Lähtöjärjestyksen määrääminen SM- ja Nuorten hevosten Champion-kilpailuissa.....	31
217. Kokoaminen	12	IV KOULUTUOMARIOIKEUDET	32
218. Ratsastajan istunta ja apujenkäyttö.....	13	245. Koulutuomarioikeuksien myöntämisperusteet ja tuomarin jääviys	32
II KILPAILUJEN JÄRJESTELYJÄ JA KILPAILIJOITA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	14	Liite 1: Kür-ohjelman vaikeusasteen arviointiohjeita	35
219. Turvallisuus	14	Liite 2: Hevostarkastus.....	37
220. Kilpailumaksut.....	14	Liite 3: Sivuliikkeet	39
221. Kouluratsastusohjelmat	14	Liite 4: Ratsastettavat tiet.....	40
222. Osallistumisoikeus.....	14	Liite 6: Satulointi ja suitsitus	41
223. Hevonen	16	Liite 7: Kilpailutasojen kuvaukset	43
224. Aikataulu	16		
225. Lähtöjärjestyksen määräytyminen.....	16		
226. Ratsastajan paino	16		
227. Kilpailuasua	16		
228. Satulointi ja suitsitus	18		

I ARVOSTELUPERUSTEET

201. Kouluratsastuksen tarkoitus

1. Kouluratsastuksen tarkoituksena on asteittain ja järjestelmällisesti kehittää hevosen lihaksistoa ja koko olemusta, pyrkimyksenä tehdä hevosesta irtonainen, joustava ja notkea sekä toisaalta luottavainen, kuuliainen ja eteenpäinpyrkivä niin, että se on miellyttävä ratsastaa, kestävä ja terve.
2. Nämä ominaisuudet ilmenevät:
  - 2.1 puhtaina, säännöllisinä ja irtonaisina askellajeina
  - 2.2 liikkeiden pehmeytänä, lennokkuutena ja vaivattomuutena
  - 2.3 etuosan keveytenä sekä takaosan energisyytenä ja sen kantovoiman lisääntymisenä
  - 2.4 kuolaintuntuman pehmeytänä, ilman jännittyneisyyttä tai vastustelua.
3. Hevonen näyttää tekevän siltä vaaditut liikkeet halukkaasti ja vaivattomasti. Se vastaa kuuliaisesti, rauhallisesti ja tarkkaavaisesti ratsastajan apuihin. Se liikkuu suorilla linjoilla suorana ja taipuu kaarteissa ratsastettavan tien mukaisesti.
4. Käynti on puhdasta, säännöllistä ja irtonaista. Ravi on puhdasta, säännöllistä, joustavaa ja tarmokasta. Laukka on puhdasta, säännöllistä, kevyttä ja lennokasta. Hevosen takaosa on aina aktiivinen. Takaosan voimakkaasta työskentelystä heijastuu energinen liikkumisen keveys koko hevoseen. Hevonen vastaa ratsastajan pienimpiinkin apuihin.
5. Hevonen on kaiken aikaa tarkkaavainen sekä tottelee rauhallisesti, vastustelematta ja epäröimättä ratsastajan erilaisia apuja säilyttäen luonnollisen, harmonisen tasapainonsa sekä levollisuutensa.
6. Hevosen on oltava kuolaintuella, niin paikalla kuin liikkeessä. Ratsastaja säilyttää tasaisen kevyen ja pehmeän tuntuman hevosen kumpaankin suupieleen yhtäläisesti. Hevonen kantaa päänsä vakaana, niskasta pehmeässä peräänannossa, kaula vapautuneesti kaartuneena, niska korkeimpana kohtana ja turpa jonkin verran luotiviivan etupuolella. Kadenssi – tahti, säännöllisyys ja ilmavuus: Hevonen ja ratsastaja ovat harmoninen kokonaisuus. Hevosen liikkuminen on ilmavaa, irtonaista ja ehdottoman säännöllistä. Takaosa kantaa ja hevonen lepää askeleessa. Tahti, ryhti ja tasapaino säilyvät. Edellä mainittu on ominaista kaikelle ravityöskentelylle tempo vaihteluineen.
7. Tahdikkuuden säilyminen kaikissa askellajeissa on keskeinen ominaisuus kouluratsastuksessa.

202. Pysähdys

1. Pysähdyksessä hevonen seisoo tarkkaavaisena, liikkumatta ja suorana tasapainossa kaikilla neljällä jalalla, etujalat ja takajalat toistensa vieressä. Etujalat ovat luotisuorassa, takajalat suunnilleen lonkkakäynnin alla. Kaula on koholla, niska korkeimpana kohtana ja peräänannossa, turpa hieman luotiviivan edessä. Hevonen säilyttää kevyen tuntuman ratsastajan käteen ja on valmis lähtemään liikkeelle ratsastajan pienestä avusta. Pysähdyksen tulee kestää vähintään 3 sekuntia ja tervehdyksissä hevosen tulee olla liikkumatta tervehdyksen ajan.
2. Pysähdykseen ratsastetaan siirtämällä hevosen painoa takaosalle lisäämällä istunnan ja pohkeen vaikutusta sekä käyttämällä samalla pehmeitä pidätteitä. Siirtyminen pysähdykseen ohjelmassa määrättyssä pisteessä on nopea, muttei koskaan äkinäinen.

203. Käynti

1. Käynti on selvästi nelitahtinen askellaji, jossa hevosen kaviot koskevat maahan kukin vuorollaan. Säännöllisyys ja rentous tulee säilyttää kaikissa käynnissä esitettävissä liikkeissä.
2. Jos samanpuoleiset etu- ja takajalka siirtyvät samanaikaisesti tai melkein samanaikaisesti, käynti ei ole puhdasta (nelitahtista), vaan ”passia” tai ”passimaista”, mikä on erittäin vakava virhe askellajia arvosteltaessa
3. Käynnin tempot eritellään keskikäyntiin, koottuun käyntiin, lisättyyn käyntiin sekä vapaaseen käyntiin. Näiden kesken tulee olla nähtävissä selkeä ero hevosen muodossa ja yliastunnassa.

3.1. Keskikäynnissä askel on puhdas, säännöllinen ja irtonainen hevosen liikkeessä eloisesti, mutta kuitenkin rauhallisesti säilyttäen kevyen kuolaintuntuman. Askelpituus hieman kasvaa ja takakaviot astuvat etukavioiden jälkien eteen. Ratsastaja säilyttää kevyen, pehmeän ja tasaisen tuntuman hevosen suuhun.

3.2. Kootussa käynnissä hevonen liikkuu kaula kohollaan kaartuneena, niska korkeimpana kohtana ja pehmeässä peräänannossa, säilyttäen kevyen kuolaintuntuman turpalinjan lähestyessä luotisuoraa. Takajalkojen tulee säilyttää tarmokas liike. Askel lyhenee ja tulee samalla korkeammaksi kaikkien nivelten taipuessa voimakkaammin.

Tahdin on säilyttävä säännöllisenä ja rauhallisena, askeleen voimakkaana ja jäntevänä.

3.3. Lisätty käynti on niin matkaavoittavaa kuin mahdollista jalkojen siirron tulematta kiireiseksi tai epäsäännölliseksi. Takakaviot astuvat selvästi etukavioiden jälkien eteen. Ratsastaja antaa hevosen kaulalle vapautta. Kuolaintuntuma on silti säilytettävä.

3.4. Vapaa käynti on rentoutunut askellaji, jossa hevonen saa täydellisen vapauden laskea ja venyttää kaulaansa. Takajalkojen tulee astua selkeästi etujalkojen jättämän merkin ylitse. Matkaavoittavuus ja askelten pituus ovat olennaista laadukkaalle vapaalle käynnille.

3.5. Venytys pitkille ohjille käynnissä ja kaulan ojentaminen antavat hyvän kuvan hevosen tasapainosta, pehmeystä, kuuliaisuudesta ja rentoudesta. Esittääkseen liikkeen oikein ratsastajan tulee antaa hevoselle ohjaa ja sallia hevosen asteittain venyttää eteen- ja alaspäin. Hevosen niskan venyessä eteen/alas, hevosen suun tulee laskeutua noin olkakyhmyyn tasolle (engl. point of the shoulder). Hevosen tulee säilyttää pehmeä ja vakaa kuolaintuntuma, tahdin tulee säilyä tasaisena, lapojen vapaina ja takajalkojen aktiivisina.

Lyhennettäessä ohjia tulee hevosen hyväksyä ohjastuntuma ilman vastustelua.

204. Ravi

1. Ravi on kaksitahtinen askellaji, jossa jalkaparit siirtyvät vuorotellen (vasen etujalka ja oikea takajalka ja tämän jälkeen oikea etujalka ja vasen takajalka). Jalkojen siirron välissä on liitovaihe.
2. Ravi on irtonaista, säännöllistä ja tahdikasta. Raviin siirtyminen on vaivatonta ja sujuvaa.
3. Ravia arvosteltaessa kiinnitetään huomiota yleisvaikutelmaan, askeleen säännöllisyyteen ja joustavuuteen, jotka saa aikaan jäntevä selkä ja takaosan voimakas työskentely. Tasapainon ja tahdin on säilytettävä tempovaihteluissa.
4. Ravin tempot:

4.1. Harjoitusravissa, joka on kootun ravin ja keskiravin väliin sijoittuva askellaji, hevosen tulee liikkua luonnollisessa tasapainossa ja tahdissa irtonaisena ja jäntevästi. Takaosan liikkeen on oltava tarmokasta ja kuulaintuntuman on oltava pehmeä ja tasainen. Harjoitusravissa ei vaadita kokoamista, mutta takaosan on työskenneltävä tarmokkaasti ja voimakkaasti. Harjoitusravi voidaan ohjelmassa ratsastaa joko keventäen tai alasistuen, riippuen ohjelman vaikeustasosta tai ohjelman määräyksistä.

4.2. Askelten pidentäminen on harjoitusravin ja keskiravin välimuoto, kun hevonen ei koulutustasoltaan ole vielä riittävän kehittänyt keskiraviin.

4.3. Kootussa ravissa askel lyhenee, mutta saa samalla enemmän korkeutta, takaosa pyrkii syvemmälle alle antaen etuosalle keveyttä ja lavoille lisääntyvää irtonaisuutta. Etuosa kohoaa, kaula kaartuu voimakkaammin niskan pysyessä kuitenkin korkeimpana kohtana. Turpa lähestyy luotiviivaa menemättä kuitenkaan sen taakse kuulaintuen säilyessä kevyenä.

4.4. Keskiravi on harjoitusravin ja lisätyn ravin väliin sijoittuva askellaji, joka on kuitenkin "pyöreämpi" kuin lisätty ravi. Hevonen liikkuu tahdikkaasti eteenpäin pidentäen hieman askelta ja työntäen hyvin takaa. Ratsastaja antaa hevosen liikkua turpa hieman selvemmin luotiviivan edessä verrattuna koottuun tai harjoitusraviin ja hevonen voi laskea hieman päätä ja kaulaa. Askelten tulee olla tasaiset ja koko liikkeen tasapainoinen ja luonteva.

4.5. Lisätyssä ravissa hevosen askel on mahdollisimman matkaavoittava. Hevonen säilyttää saman tahdin ja venyttää askeleensa mahdollisimman pitkiksi takaosan voimakkaan työnnön avulla. Ratsastaja antaa hevosen jonkin verran venyttää ja laskea kaulaansa säilyttäen kuulaintuntuman ja peräänannon sekä antaa hevosen venyä koko rungostaan. Etujalat tulevat maahan siinä pisteessä, mihin ne eteenpäin ojentuneina osoittavat. Vastakkaisten etu- ja takajalkojen liike on kullakin askeleella yhdensuuntainen. Liike on tasapainoinen ja siirtyminen lisätystä ravista on pehmeä hevosen siirtäessä enemmän painoa takaosalle.

4.6 Ravi esitetään keventäen vain, jos sitä ratsastettavassa ohjelmassa erikseen edellytetään poikkeuksena helppo B ja sitä helpommat luokat, jotka voidaan aina esittää keventäen (230.3).

205. Laukka

1. Laukka on kolmitahtinen askellaji, jossa esimerkiksi oikeassa laukassa jalkojensiirto on seuraava: vasen takajalka, vasen diagonaalijalkapari (vasen etujalka ja oikea takajalka), oikea etujalka, jonka jälkeen seuraa liitovaihe, jossa kaikki jalat ovat irti maasta ennen seuraavaa laukka-askelta.
2. Laukannoston tulee tapahtua vaivattomasti ja epäröimättä. Askelten on oltava kevyitä, tahdikkaita ja säännöllisiä.
3. Laukkaa arvosteltaessa kiinnitetään huomiota yleisvaikutelmaan sekä kolmitahtisen askellajin säännöllisyyteen ja keveyteen, johon vaikuttavat kuulaintuen hyväksyminen, pehmeä peräänanto ja takaosan aktiivinen työskentely. Lisäksi arvioidaan tasapainon ja tahdin säilyminen tempovaihteluissa. Hevosen on liikuttava yhtä uraa suorilla linjoilla.
4. Laukan tempot:

4.1. Harjoituslaukassa hevosen on liikuttava irtonaisena ja tasapainossa koulutusasteelle sopivassa muodossa. Takaosan liikkeen on oltava eloisa, takajalkojen on taivuttava ja seurattava etujalkojen uraa. Kuolaintuntuman on oltava pehmeä ja tasainen.

4.2. Askelten pidentäminen on harjoituslaukan ja keskilaukan välimuoto, kun hevonen ei koulutustasoltaan ole vielä riittävän kehittynyt keskilaukkaan.

4.3. Kootussa laukassa hevosen ryhti kohoaa ja askel on lyhyempi ja liike kevyempi kuin muissa laukka-tempoissa. Etuosan keveys, lapojen irtonaisuus ja takajalkojen liikkeen eloisuus lisääntyvät. Kuolaintuntuman tulee säilyä kevyenä.

4.4. Keskilaukassa hevonen liikkuu jonkin verran eloisammassa tempossa turpa luotiviivan edessä. Hevonen saa hieman laskea päätänsä ja kaulaansa. Sen askelpituuden tulee olla matkaavoittavampi kuin harjoituslaukassa. Tahdin on säilyttävä säännöllisenä ja liikkeen tasapainoisena.

4.5. Lisätyssä laukassa hevonen liikkuu mahdollisimman matkaavoittavin askelin, säännöllisesti ja lennokkaasti säilyttäen laukan tahdin. Ratsastaja antaa hevosen jonkin verran venyttää ja laskea kaulaansa. Hevonen säilyttää peräänannon. Takaosa työntää tarmokkaasti ja etuosa pysyy kevyenä.

Siirtymisissä keskilaukasta ja lisätyssä laukasta koottuun laukkaan tulee tahdin säilyä samana.

4.6. Vastalaukka on liike, jossa ratsastaja esimerkiksi kaarevalla uralla vasemmalle pyytää hevostaan laukkaamaan oikeata laukkaa. Vastalaukka on tasapainoa kehittävä liike. Vastalaukassa kaarevalla uralla hevonen liikkuu tasaisella kuolaintuella ja asetettuna laukan puolelle. Ratsastajan tulee luontevasti istuen säilyttää hevosen liike sujuvana. Hevosen takaosa ei saa poikittaa uralta.

4.7. Laukanvaihdossa käynnin kautta hevonen siirretään käyntiin ilman väliaskeleita ja kolmen, korkeintaan viiden, käyntiaskeleen kautta seuraa välittömästi siirtyminen uuteen laukkaan.

4.8. Laukanvaihto askeleessa tapahtuu liitovaiheen aikana, etu- ja takajalkojen vaihtaessa samassa askeleessa siten, että liike tulee takaosalta. Etuosa on kevyt ja lavat ovat irtonaiset. Hevosen on pysyttävä suorana ja tasapainoisena, askeleen kevyenä, rauhallisena ja tahdikkaana. Laukanvaihto askeleessa voidaan suorittaa myös sarjoina joka neljännellä, joka kolmannella, joka toisella tai jokaisella askeleella

Laukanvaihtosarjoissa on kokoamisaste jonkin verran koottua laukkaa vapaampi liikkeen sujuvuuden ja keveyden säilyttämiseksi.

Laukanvaihtojen tarkoituksena on osoittaa hevosen herkkää ja kuuliasta reagointia ratsastajan antamille laukanvaihtoavuille.

206. Peruutus

1. Peruutuksessa hevonen siirtää jalkojaan diagonaalisesti siten, että etujalka nousee hieman ennen takajalkaa. Jalkojen on noustava selvästi irti maasta ja pysyttävä suoralla linjalla.
2. Peruutuksessa ja sitä edeltävässä pysähdyksessä hevosen tulee säilyttää peräänanto ja eteenpäinpyrkimys.
3. Hätäily tai ennakoiminen liikkeen aloittamisessa, käden vastustaminen tai kuolaintuntuman menettäminen, taipuminen ja poikittaminen suoralta linjalta, jäykät tai levällään olevat takajalat sekä etujalkojen laahaaminen ovat karkeita virheitä.
4. Peruutuksesta on siirryttävä ilman pysähdystä tai väliaskeleita suoraan ohjelmassa vaadittuun askelajiin.

5. Keinu on kahden peruutuksen yhdistelmä siten, että peruutusten välissä esitetään käyntiaskeleet. Se tulee esittää sujuvin siirtymisin sekä vaadituilla askelmäärillä.

207. Siirtymiset

Siirtymiset eli tempon vaihtelut ja siirtymiset askellajista toiseen on esitettävä selvästi ohjelmassa määrättyssä pisteessä. Niiden tulee olla nopeita, mutta kuitenkin pehmeitä ja tahdikkaita. Askellaji ja tempo säilyvät tahdikkaina ja irtonaisina siirtymiseen saakka. Hevosen tulee säilyttää kuolantuntuma ja kantaa itsensä etuosa kevyenä edestä rauhallisena ja oikeassa asennossa.

Samaa edellytetään myös siirtymisissä liikkeestä toiseen, esimerkiksi passage-piaffe-passage – siirtymisissä.

208. Puolipidäte

Puolipidäte on ulospäin tuskin havaittava ratsastajan istunnan, pohkeiden ja käden lähes samanaikaisen vaikutuksen yhteensovittaminen, jonka tarkoituksena on kiinnittää hevosen huomio ja valmistella sen tasapaino tulevaa liikettä varten tai siirtymistä temposta toiseen. Pyrkimyksenä on siirtää hevosen kantovoima sen takaosalle etuosan keventämiseksi ja tasapainon edistämiseksi.

209. Suunnanmuutokset

1. Kaarevilla urilla hevosen on liikuttava taipuneena tasaisesti koko rungostaan ratsastettavan tien mukaisesti. Sen on pehmeästi toteltava ratsastajan apuja ja askellajin, tahdin ja tempon on säilyttävä.
2. **Suunnanmuutokset voidaan suorittaa seuraavilla tavoilla:**
  - a. Kulmankatkaisu
Kulmankatkaisussa (ks. kuvaliite 4 kohta C) ratsastetaan kulmaan ja käännetään keskihalkaisijalle, josta edellisen pitkän sivun keskelle.
  - b. Lyhyt ja pitkä diagonaali
  - c. Puolivoltit ja puoliympyrät suunnan muutoksin, täyskaarto
Täyskaarto ratsastetaan siten, että kaareva osa muodostaa puoliympyrän, jonka halkaisija on 10 m, ja uralle palataan suoralla linjalla ohjelmassa määrättyyn pisteeseen.
  - d. Puolipiruetit ja takaosakäännökset
  - e. Kiemuraurat
  - f. Siksak suunnanmuutokset. Hevosen tulee suoristaa ennen suunnanmuutosta. Siksak on liike, jossa suoritetaan enemmän kuin kaksi sulkutaivutusta siten, että suunnanmuutos sisältyy liikkeeseen.

210. Ratsastettavat tiet (ks. kuvaliite 4)

Ohjelmissa ratsastettavat kuviot ovat volti, serpentiini ja vottikahdeksikko.

1. Voltti on ympyränmuotoinen tie, jonka halkaisija on 6, 8 tai 10 metriä. Jos halkaisija on yli 10 m, puhutaan ympyrästä ja sen halkaisija mainitaan erikseen.
2. Kiemuraura (serpentiini) muodostuu useammasta ympyränpuolikkaasta, joita yhdistää suora linja, jonka pituus vaihtelee ympyränpuolikkaan koosta (kaarien lukumäärästä) riippuen. Keskihalkaisijaa ylitettäessä hevonen suoritetaan lyhyen sivun suuntaiseksi.
3. Vottikahdeksikon molempien osien on oltava yhtä suuret ja ohjelmassa määrätyn kokoiset. Hevonen suoritetaan suunnanmuutoksessa.

211. Pohkeenväistö

1. Pohkeenväistön tarkoituksena on kehittää hevosen kuuliaisuutta ja ratsastajan eri apujen keskinäistä vaikutusta hevoseen.
2. Liike suoritetaan käynnissä tai harjoitusravissa. Pohkeenväistössä hevonen liikkuu rungostaan suorana sen verran liikkeen suunnasta poispäin asetettuna, että ratsastaja näkee sen sisäilmäkulman ja sieraimen reunan. Sisäpuoliset jalat astuvat ristiin ulkopuolisten editse.

Pohkeenväistö voidaan ratsastaa lävistäjällä, jolloin hevosen tulee olla mahdollisimman yhdensuuntainen pitkän sivun kanssa kuitenkin niin, että etuosa hieman johtaa liikettä. Eteenpäinpyrkimyksen, tempon ja tahdin on säilyttävä. Jos pohkeenväistö suoritetaan pitkällä sivulla tai keskihalkaisijalla, hevosen tulee liikkua noin 35 asteen kulmassa ratsastettavaan tiehen nähden.

212. Sivuliikkeet (ks. kuvaliite 3)

1. Sivuliikkeiden tarkoitus on kehittää ja lisätä takaosan työskentelyä ja siten myös kokoamista.
2. Kaikissa sivuliikkeissä (avotaiutus, travers, renvers ja sulkutaiutus) hevonen liikkuu kevyesti taivutettuna etu- ja takaosa kahdella eri uralla.
3. Taivutuksia ei saa liioitella. Tahdin, tasapainon ja liikkeen sujuvuuden tulee säilyä.
4. Sivuliikkeissä askeleen on pysyttävä säännöllisenä. Lennokkuuden ja tahdin on säilyttävä tasaisena ja liikkeen tasapainoisena. Lennokkuus kadotetaan, jos ratsastaja keskittyy ainoastaan taivuttamiseen ja hevosen ratsastamiseen sivusuunnassa.
5. **Avotaiutus suoritetaan kootussa ravissa.**
Avotaiutuksessa hevonen on kevyesti taivutettu ratsastajan sisäpohkeen ympäri. Hevonen astuu sisäetujalalla ulkoetujalan edestä ristiin ja sisätakajalka siirtyy ulkotakajalan eteen kohti ulkoetujalkaa. Avotaiutuksessa hevonen liikkuu asetettuna poispäin liikkeen kulkusuunnasta. Takaosa seuraa ratsastettavaa uraa ja etuosa kulkee uran sisäpuolella. Hevonen muodostaa noin 30 asteen kulman kuljetta-vaan tiehen nähden.
6. **Sulkutaiutuksessa uraa pitkin (travers)** hevonen on taivutettuna ratsastajan sisäpohkeen ympäri. Etuosa kulkee uralla ja takaosa uran sisäpuolella siten, että ulkojalat astuvat sisäjalkojen editse ristiin. Hevonen on asetettuna ja taivutettuna liikkeen suuntaan. Liike suoritetaan joko kootussa ravissa tai kootussa laukassa. Hevonen muodostaa noin 35 asteen kulman ratsastettavaan tiehen. Edestä ja takaa katsottuna hevonen liikkuu neljällä uralla.
Liikkeen tarkoitus on esittää sujuva koottu raviliike suoralla linjalla oikein taivutetulla hevosella. Etu- ja takajalat astuvat ristiin, tasapainon ja tahdin säilyessä.
7. **Vastataiutus (renvers)** ratsastetaan kuten edellä kuvattu sulkutaiutus, mutta takaosa kulkee uralla ja etuosa uran sisäpuolella. Tarkoituksena on esittää sujuvaa koottua ravia suoralla linjalla taivutuksen ollessa suurempi kuin avotaiutuksessa. Etu- ja takajalat astuvat ristiin, tahdin ja tasapainon säilyessä.
8. Diagonaalilla suoritettavassa **sulkutaiutuksessa** ("half-pass") hevosen tulee olla kevyesti taivutettu sisäpohkeen ympäri niin, että se katsoo liikkeen suuntaan. Tahdin ja tasapainon on säilyttävä koko liikkeen ajan samalla kuin lennokkuus ja takaosan, erityisesti sisätakajalan, aktiivisuus säilyvät. Näin hevosen lavat säilyvät liikkuvina ja irtonaisina ja liike on vaivattoman ja näyttävän näköinen. Hevosen tulee olla lähes yhdensuuntainen pitkän sivun kanssa, etuosan johtaessa hieman liikkeen ja taivutuksen

suuntaan. Liike voidaan suorittaa kootussa ravissa, kootussa laukassa tai kür-ohjelman osana esitettävässä passagessa.

Ravissa ulkojalat astuvat sisäjalkojen editse ristiin. Laukassa askel vie samanaikaisesti eteen ja sivulle.

Ravissa esitetyn sulkutaivutuksen tarkoituksena on esittää sujuvaa, tahdikasta koottua ravia diagonaalilla linjalla. Hevosen tulee olla taipuneempi kuin avotaitavutuksessa. Tahdin ja tasapainon tulee säilyä. Laukassa liikkeen tarkoituksena on kehittää laukan kokoamista ja jänteveyttä liikkeen jatkuessa sujuvana eteen ja sivulle ilman pienintäkään häiriötä tahdissa tai tasapainossa, hevosen samalla taipuessa pehmeästi ja kuuliaisesti.

213. Täyskäännökset, piruetti ja puolipiruetti

1. Täyskäännös takaosalla pysähdyksestä pysähdykseen

Käännöksen alussa sallitaan muutama askel eteenpäin. Käännöksen aikana hevonen liikkuu käännöksen keskipisteen ympäri siten, että sisätakajalka pysyy keskipisteen lähellä hevosen astuessa sen ympäri selvästi nelitahtisessa käynnissä. Hevonen siirtää etujalkoja ja ulkotakajalkaa sisätakajalan ympäri, jolla se polkee tahdikkaasti painopisteen suuntaisesti astuen samaan pisteeseen tai vain hieman sen eteen. Käännöksen jälkeen hevonen tuodaan takaisin uralle viistosti eteenpäin ennen toista pysähdystä. Hevonen palaa uralle ilman, että takajalat astuvat ristiin. Hevonen on käännöksen aikana asetettu käännöksen suuntaan.

2. Piruetti, puolipiruetti

Tämä käännös ratsastetaan muilta osin samalla tavalla kuin täyskäännös pysähdyksestä, sillä erolla, että hevonen ei pysähdy ennen ja jälkeen käännöksen. Käyntiaskeleita lyhennetään ennen käännöstä.

3. Piruetissa (puolipiruetissa) hevosen etujalat ja ulkotakajalka liikkuvat keskipisteenä polkevan sisätakajalan ympäri 360 astetta (puolipiruetissa 180 astetta).

3.1 **Piruetti (puolipiruetti)** suoritetaan tavallisesti kootussa käynnissä tai kootussa laukassa, mutta se on mahdollista suorittaa myös piaffessa.

3.2 **Piruetissa (puolipiruetissa)** käänköpisteenä on sisätakajalka, joka jokaisella askelella tahdin säilyttäen nousee ja laskee samaan jälkeen tai vähän sen eteen. Käännöksen aikana tulee ulkotakajalan astua eteenpäin sisätakajalan ympäri etujalkojen astuessa kaariuraa pitkin siten, että ulkoetujalka astuu sisätakajalan etupuolelle.

3.3 Kaikissa **pirueteissa (puolipirueteissa)** hevonen on lievästi taivutettuna liikkeen suuntaan. Hevosen tulee säilyttää pehmeä tahdikas liike. Kuolaintuntuma säilyy kevyenä ja hevosen niskan tulee koko liikkeen ajan pysyä korkeimpana kohtana.

3.4 **Pirueteissa (puolipirueteissa)** hevosen tulee kevyellä kuolaintuntumalla pysyen pyrkiä eteenpäin ja sen takaosan työskentelyn on säilyttävä. Sen takaosa ei saa "kaatua" käännöksestä eikä siirtyä taaksepäin.

3.5 Laukkapirueteissa (puolipirueteissa) etuosan keveyden tulee säilyä liikettä valmisteltaessa ja kokoamisastetta nostettaessa. Hevosen takaosa on hyvin koottuna. Sen takajalkojen nivelet taipuvat, takaosa painuu syvemmälle alle ja takaosa kantaa voimakkaammin.

Piruettiin (puolipiruettiin) kuuluvat oleellisena osana sitä edeltävät ja seuraavat laukka-askeleet. Niiden on oltava aktiivisia ja hyvin koottuja juuri ennen piruettia ja tasapainoisia ja tahdikkaita heti piruetin jälkeen.

Piruetteja (puolipiruetteja) arvosteltaessa on kiinnitettävä huomiota liikkeen pehmeuteen, keveyteen, tahdikkuuteen ja säännöllisyyteen sekä siirtymisten täsmällisyyteen ja joustavuuteen. Laukkapiruetissa (puolipiruetissa) tarkkaillaan myös tasapainoa, ilmavuutta ja askelten lukumäärää. Piruetti tulisi suorittaa 6-8 askeleessa ja puolipiruetti vastaavasti 3-4 askeleessa. (katso liite: Kürin arvostelu).

3.6. Hevosen tulee olla suora ja hyvin koottuna juuri ennen piruettia. Tasapainon tulee säilyä läpi liikkeen.

3.7 Käännös takaosalla käynnistä. Nuorilla hevosilla (sekä määrätyissä muissa ohjelmissa), jotka eivät vielä kykene esittämään koottua käyntiä käännös takaosalla on liike, joka valmistelee hevosta kokoamiseen. Liike esitetään keskikäynnistä ja se valmistellaan puolipidättein, joiden avulla askeleita hieman lyhennetään ja takaosan toimintaa aktivoidaan. Hevonen ei pysähdy ennen käännöstä eikä sen jälkeen. Käännös takaosalla voidaan esittää hieman suuremmalla säteellä (n. ½ m) kuin piruetti (ts. täyskäännös takaosalla). Tahtia, tuntumaa, aktiivisuutta ja suoruutta koskevat vaatimukset ovat yhteneväiset piruetin kanssa.

4. Työskentelypiruetti laukassa

Työskentelypiruetissa ratsukon tulee osoittaa kykyä laukan kokoamiseen. Liike valmistellaan puolipidättein, joiden avulla laukkaa lyhennetään ja takaosan toimintaa aktivoidaan. Työskentelypiruetti voidaan esittää suuremmalla säteellä (n. 2-4 m) kuin varsinainen piruetti. Käännöksen astemäärä määräytyy ratsastettavan ohjelman mukaan. Tahtia, tuntumaa, aktiivisuutta ja suoruutta koskevat vaatimukset ovat yhteneväiset piruetin kanssa

214. Passage

1. Passage on erittäin koottua ravia korkein, ilmavin, erittäin tahdikkain, diagonaalisesti säännöllisin askelin. Liikkeelle on luonteenomaista hevosen jalkojen kaikkien nivelien pehmeä taipuisuus ja takaosan voimistunut toiminta. Askeleessa on selkeä ja ilmava lepovaihe.
2. Hevosen etukavion tulisi nousta likimain etusäären keskikohdan korkeudelle ja takakavion hiukan vuohisen yläpuolelle.
3. Kauniisti kaartuneen niskan tulee olla korkeimpana kohtana ja otsalinjan lähestyä luotiviivaa ja kuolaintuntuman säilyessä kevyenä. Hevosen tulee siirtyä pehmeästi, tahdikkaasti ja luontevasti passagesta piaffeen ja toisinpäin, lennokkuuden säilyessä.
4. Epäsäännöllisyys liikkeessä – tahtirikko, maahansidottu takaosa, huojunta etu- tai takaosalla, sekä jalkojen nykivä liike ovat karkeita virheitä.

Passagen tarkoituksena on esittää korkeinta mahdollista kokoamisastetta ja joustoa, tahti ja ilmavuus liikkeessä säilyttäen.

215. Piaffe

1. Piaffe on erittäin koottua ja tahdikasta ravia, josta saa vaikutelman liikkeen pysymisestä paikallaan. Hevosen takaosan tulee laskea, painua syvemmälle alle ja säilyttää eloisa, voimakas poljenta tehden mahdolliseksi etuosan kevenemisen ja mahdollisimman suuren lapojen irtouuden. Ristikkäiset jalkaparit nousevat ja laskevat vuorotellen tasaisessa tahdissa.
- 1.1 Hevosen etukavion tulisi nousta etusäären puolivälin korkeudelle ja takakavion suunnilleen vuohisen korkeudelle.

- 1.2 Kauniisti kaartuneen niskan tulee olla korkeimpana kohtana, otsalinjan luotiviivan suuntaisena. Kuolaintuntuman tulee säilyä kevyenä. Liike on elastista, tahdikasta ja harmonista.
- 1.3 Piaffen tulee olla eloisaa ja ilmavaa, ja hevosen on säilytettävä tasapainonsa. Vaikka liikkeelle on ominaista pysyminen lähes paikallaan, hevonen on oltava koko ajan valmis vastaamaan ratsastajan eteenpäin pyytäviin apuihin.
- 1.4 Siirtyminen hiukankin taaksepäin, epäsäännöllinen poljenta takaosalla, ristiin astuvat etujalat sekä etutai takaosan huojunta ovat karkeita virheitä. Kiireisin ja erikorkuisin tai epäsäännöllisin askelin ilman tahtia suoritettua liikettä tai askeleita ilman piafflelle luonteenomaista lepovaihetta askeleessa ei hyväksytä.

Piaffen tarkoituksena on esittää korkeinta mahdollista kokoamisastetta antaen samalla vaikutelma paikallaan pysymisestä.

216. Lennokkuus ja kuuliaisuus

1. **Lennokkuudella** tarkoitetaan tarmokkaasta takaosan toiminnasta syntyvää hallittua, voimakasta ja näyttävää liikkumista sekä eteenpäinpyrkimystä. Parhaimmillaan se ilmenee hevosen selän elastisuutena ja jänteveytenä sekä kuolaintuntuman pehmeutenä ja joustavuutena.
- 1.1 Lennokkuudella ei tarkoiteta kovaa vauhtia, sillä nopeassa liikkeessä tahti usein kiihtyy, askel lyhenee ja siitä tulee matala ja maahansidottu. Lennokkaassa liikkeessä takajalkojen työskentely säilyy jäntevänä ja voimakkaana ja liike ilmavana. Lennokkaalle liikkeelle on ominaista selkeä liitovaihe. Hevonen ehtii levätä askeleessaan. Koottu ravi ei ole passagea eikä passage koottua ravia.
- 1.2 Lennokkuus on hyvän kokoamisen edellytys ravissa ja laukassa. Jollei ole lennokkuutta, ei ole mitään koottavaa.
2. **Kuuliaisuus** ei saa olla pakonomaista tottelemista, vaan sen on tultava esiin tarkkaavaisuutena, halukkuutena ja luottavaisuutena koko hevosen olemuksessa sekä eri liikkeiden suorittamisen keveytenä ja helppoutena. Kuolaintuntuman on oltava pehmeä ja kevyt, suun kiinni ja niskan pehmeässä peräänannossa ilman ratsastajan käden vastustelua. Hevonen ei saa liikkua ns. kuolaimen yllä eikä alla.
- 2.1 Kielen ulostyöntäminen ja kielen vetäminen kuolaimen yli tai hampaiden narskuttaminen ja hännällä piiskaaminen ovat osoituksia hevosen hermostuneisuudesta, jännityksestä tai vastustelusta, joka on otettava huomioon ko. liikkeen arvostelussa sekä ratsukon yleisvaikutelmaa arvosteltaessa.
- 2.2 Kuuliaisuutta arvosteltaessa tulee ensisijaisesti huomioida hevosen yhteistyökyky ja -halu. Hevosen tulee ymmärtää mitä siltä odotetaan ja sen tulee reagoida ratsastajan apuihin ilman pelkoa tai jännitystä.
- 2.3 Hevosen suoruus, pyrkimys liikkua "ylämäkeen" ja tasapaino mahdollistavat hevosen säilymisen ratsastajan pohkeen edessä sekä pyrkimyksen eteenpäin kohti kuolaintuntumaa itsensä samalla kantaen. Niemenomaan nämä seikat luovat mielikuvan harmoniasta ja keveydestä.

Ohjelman mukaisten vaatimusten ja tehtävien suorittaminen on kuuliaisuuden tärkein mittari.

217. Kokoaminen

Kokoamisen tarkoitus on:

- a) kehittää ja vakiinnuttaa hevosen luonnollista tasapainoa ja kantovoimaa ratsastajan painon alla

- b) kehittää hevosen kykyä laskea takaosansa ja siten lisätä sen kantovoimaa niin, että etuosa kevenee ja lapojen irttonaisuus lisääntyy.
- c) koota hevosen keveys ja voima, jotta se olisi helppo ja miellyttävä ratsastaa.

Kokoamisastetta kehittävät parhaiten sulkutaivutukset ja avotaivutus (ks. 212.) sekä puolipidätteet (ks. 208.).

Kootuissa askellajeissa hevonen taivuttaa takajalkoja voimakkaammin alleen. Ratsastaja vaikuttaa istunnallaan ja pohkeellaan hetkellisin mutta usein toistuvinkin avuin, pyytäen hevosta eteenpäin kohti kättä. Pidätteiden tulee päästää riittävä määrä energiaa eteenpäin. Kokoamista ei saada aikaan lyhentämällä askelta liian tiukoilla ohjasotteilla vaan aktiivisella takajalkojen istunnalla ja pohkeella.

Takajalat eivät kuitenkaan saa siirtyä liian kauas eteen hevosen alle, koska silloin tasapaino saattaa järkyä ja liike vaikeutua.

Toisaalta hevonen, joka ei halua tuoda takajalkoja alleen, ei koskaan pysty hyväksyttävään kokoamiseen, jolle on luonteenomaista ”heppous” kantaa itsensä voimakkaasti toimivan takaosan johdosta.

Pään ja kaulan asento kootuissa askellajeissa on riippuvainen koulutus tasosta ja jossain määrin myös hevosen rakenteesta. Kaulan kaaren tulee nousta luontevasti ja muodostaa harmoninen kaari säästä niskaan, joka on korkeimpana kohtana. Turpa pysyy hieman luotiviivan edessä. Ajoittain, ratsastajan tehostaessa apujaan kootakseen hevostaan, turpa voi olla enemmän tai vähemmän luotiviivalla. (vertaa kohdat 201.6, 202.1 ja 208).

218. Ratsastajan istunta ja apujenkäyttö

1. Ratsastajan apujen tulee olla pehmeät ja niin näkymättömät kuin mahdollista. Apujen käytössä ei saa esiintyä väkivaltaisuutta. Ratsastajan tulee istua hyvässä tasapainossa syvällä satulassa ristiselkä ja lantio pehmeän jäntevänä.

Reisien ja pohkeiden tulee ojentua alaspäin niin, että jalkaterä on vaakatasossa, joustava nilkka päästää kantapään painumaan alas. Pohkeiden tuntuma säilyy tasaisena.

Selän ja kylkien on oltava suorat, mutta ne eivät saa olla jännittyneet. Olkavarsien ja kyynärpäiden tulee säilyttää tuntuma ratsastajan vartaloon.

Käsien selkäpuolet muodostavat suoran linjan käsivarren kanssa. Käsi on nyrkissä ja peukalot ovat ylimpänä. Kädet on pidettävä alhaalla, mutta kuitenkin irti hevosesta ja toisistaan. Pään ja kaulan asennon on oltava vapaa ja luonnollinen. Ainoastaan tällaisella istunnalla ratsastajan on mahdollista vaikuttaa hevoseensa tehokkaasti ja kehittää sitä oikein.

2. Ratsastajan oikealla istunnalla on pehmeän kuolaintuntuman ja pohkeiden käytön ohella merkittävä vaikutus hevosen liikkumiseen. Vain sellainen ratsastaja, joka pitää ristiselkänsä, lantionsa ja reisien lihakset pehmeän jäntevinä, voi oikealla tavalla vaikuttaa hevoseen. (202.2, 208. ja 216.3)
3. Ohjat pidetään molemmissa käsissä, jollei ohjelmassa ole toisin määrätty. Ohjelman päätyttyä, vapain ohjin radalta poistuessaan ratsastaja saa halutessaan irrottaa toisen käden ohjista. Vapaavalintaisessa Kür-ohjelmassa voidaan esittää liikkeitä ohjat yhdessä kädessä. Kts. myös Liite 1 Kür-ohjelman vaikeusasteen arviointiohjeita kohta 5.
4. Maiskuttaminen tai muun ääniavun käyttäminen toistuvasti on vakava virhe. Se tulee huomioida vähennyksenä 231.6.2 mukaan.

II KILPAILUJEN JÄRJESTELYJÄ JA KILPAILIJOITA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

219. Turvallisuus

1. Eläinlääkärin paikallaolo kilpailuissa ei ole pakollista muutoin kuin arvokilpailujen varsinaisen hevostarkastuksen ajan. Muutoin riittää, että päivystävä eläinlääkäri on saatavissa paikalle ilman kohtuutonta viivytystä.
2. Ambulanssin ja / tai lääkärin paikallaolo kilpailupaikalla ei kouluratsastuskilpailuissa ole pakollista.
3. Kilpailualueella on käytettävä hevosta talutettaessa aina kuolaimia.

220. Kilpailumaksut

Ilmoittautumisen peruutuksen osalta tulee kilpailukutsussa määrittää erillinen aika ilmoittautumisen peruuttamiselle. Tämä aika ei voi olla aikaisemmin kuin 4 päivää ennen kilpailun alkua. Jollei kilpailukutsussa ole erikseen määritelty peruutuksille varattua aikaa, noudatetaan KS 1 peruutussääntöä 24 tunnin aikarajasta.

Ratsukon peruuttaessa ilmoittautumisensa ilmoittautumisajan kuluessa, palautetaan kaikki kilpailumaksut (pois lukien SRL-maksu). Jos peruutus tehdään kutsussa peruutuksille erikseen varatun ajan puitteissa, palautetaan lähtömaksu.

Epäselvissä tapauksissa noudatetaan KS I 13-kohdan määräyksiä

- ~~1. Kilpailumaksujen osalta noudatetaan KS 1 13 -kohdan määräyksiä kuitenkin niin, että 13.2.4 kohdan mukaista 24 tunnin aikarajaa ennen ko. luokan tai kilpailun alkua ei noudata, vaan sen sijaan kilpailukutsussa tulee määrittää erillinen aika peruutuksille. Jollei kilpailukutsussa erikseen määritellä peruutuksille varattua aikaa, tulee peruutukset tehdä ilmoittautumisajan kuluessa. Jos peruutus tulee tehdä ilmoittautumisajan kuluessa, noudatetaan KS 1 13.2.3 säännöstä kilpailumaksujen palauttamisesta. Jos peruutuksille varataan erillinen aika, noudatetaan KS1 13.2.4 määräystä kilpailumaksujen palauttamisesta.~~

221. Kouluratsastusohjelmat

1. SRL:n hallituksen tehtävänä on antaa ja vahvistaa kouluratsastusohjelmat sekä huolehtia niiden jake-
lusta.
2. Kouluratsastuskomitea hyväksyy ja julkaisee kansalliset kilpailukutsut.

222. Osallistumisoikeus

1. Kansalliset kouluratsastuskilpailut ovat avoimet senioreille, nuorille ratsastajille, junioreille ja poni- ja lapsiratsastajille (kts. KS I, 23-kohta: Kilpailijoiden ikärajat ja ratsastajaryhmät).

Osallistuakseen kansallisen kilpailun Helppo A -luokkiin tulee ratsukon olla saavuttanut 60 % tulos vähintään Helppo A-tasoisesta luokasta aluekilpailussa. Kansallisen kilpailun Vaativa B -luokkiin osallistuminen edellyttää ratsukolta vähintään 62 % tulosta kansallisen kilpailun Helppo A-luokasta tai 62 % tulosta aluekilpailun Vaativa B-luokasta. Kansallisen kilpailun Vaativa A- ja sitä korkeampiin luokkiin osallistuminen edellyttää ratsukolta vähintään 62 % tulosta kansallisen kilpailun Vaativa B-luokasta. Tulos

tulee olla saavutettu ennen kilpailun ilmoittautumisajan päättymistä. Mainitut rajoitukset eivät koske ikäluokille (ponit, lapset, juniorit, nuoret ratsastajat) rajattuja luokkia eivätkä nuoria hevosia niille avoimissa luokissa.

Ratsastajat, joilla on vähintään 62 % tulos vähintään Intermediate I –tasolta viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana voivat ottaa osaan kaikkiin kilpailuihin kaikilla hevosilla, ilman erillistä kvaalitulosta.

Kür-ohjelmassa saavutettu tulos ei kelpaa kvaalitulokseksi millään kilpailutasolla. Ratsastaja vastaa aina omasta kilpailukelpoisuudestaan. Alaikäisen ratsastajan osalta vastuu on huoltajalla.

2. SM- ja mestaruuskilpailuihin osallistumisesta on omat sääntönsä.
3. Poniratsastajan alaikäraja kansallisissa kouluratsastuskilpailuissa on 10 vuotta. Aluekilpailuissa poniratsastajan alaikäraja on 8 vuotta, hevosella kilpailtaessa 10 vuotta.
4. Poniratsukot saavat osallistua poni, juniori – ja avoimiin luokkiin.
5. Ratsastaja saa kilpailla lapsiratsastajana sen vuoden alusta, jona hän täyttää 12 vuotta sen vuoden loppuun, jonka hän täyttää 14 vuotta. Aluekilpailuissa lapsiratsastaja saa kilpailla sen vuoden alusta, jona hän täyttää 10 vuotta.

Lapsiratsastaja kilpailee joko hevosella tai ponilla. SM-, PM- ja EM-kilpailuissa lapsiratsastaja kilpailee kuitenkin aina hevosella.

6. Lapsiratsastajat saavat osallistua avoimiin sekä junioreille avoimiin helppo A -luokkiin (ja sitä alempiin luokkiin) sekä lapsiratsastajille avoimiin luokkiin. Aluekilpailuissa lapsiratsastaja saa osallistua vaativa B -luokkiin. Aluekilpailuissa kaikki helppo A-luokat ovat aina avoimia lapsiratsastajille (pl. erityisryhmille avoimet luokat, ellei ao. erityisedellytys täyty).
7. Ratsastaja saa kilpailla juniorina sen vuoden alusta, jona hän täyttää 14 sen vuoden loppuun, jona hän täyttää 18 vuotta. Aluekilpailuissa juniorin alaikäraja on 12 vuotta.
9. **Pararatsastuskilpailusääntöjen** mukaisen pararatsastusluokituksen saanut ratsastaja voi käyttää kaikissa kotimaan kouluratsastuskilpailuissa apuvälineitä, jotka on merkitty hänen henkilökohtaiseen pararatsastajan kilpailukorttiin. Urheilijan velvollisuus on esittää kilpailukorttinsa kilpailukansliassa sekä informoitava ko. luokkien päätuomaria.

Ratsastaja ei ole pakotettu käyttämään kaikkia hänelle sallittuja apuvälineitä.

Näkövammaisen ratsastaja on velvollinen toimittamaan tarvitsemansa apuvälineet kilpailupaikalle muita ratsukoita häiritsemättä ja kilpailuolosuhteita tai – aikatauluja muuttamatta.

Pararatsastaja voi suorittaa alku- ja lopputervehdyksen pelkällä pään nyökkäyksellä, irrottamatta kättään ohjasta. Vapaassa ja/tai keskikäynnissä pararatsastajan ei ole pakko pidentää ohjia, vaan hän voi antaa hevoselle vapauden kaulan venytykseen kumartamalla ylävartalolla eteenpäin.

Kannusten käyttö ei ole pararatsastajille pakollista.

Mikäli kilpailujen yhteydessä järjestetään sekä koulu- että pararatsastusluokkia, voi pararatsastaja osallistua halutessaan molempiin

Muilta osin pararatsastaja noudattaa voimassaolevia kouluratsastussääntöjä.

223. Hevonen

Sama hevonen / poni saa tehdä korkeintaan kaksi suoritusta kilpailupäivänä. Aluekilpailujen Helppo B tai sitä alemmissa luokissa hevonen / poni voi osallistua samaan luokkaan kahdesti (eri ratsastaja). Ponin tulee olla 6-vuotias osallistuakseen FEI –tasoiisiin poniluokkiin. Nuoreksi hevoseksi katsotaan 5-7 vuotiaat hevoset. 4-vuotiaille hevosille voidaan järjestää omia erityisluokkia.

4-vuotias hevonen saa osallistua enintään yhteen luokkaan päivässä, joka luokka voi olla enintään Helppo B-tasoinen.

Jos hevonen osallistuu kilpailupäivänä Intermediate I tai sitä korkeampaan luokkaan, ei se samana päivänä voi startata muissa luokissa.

Hevosen tulee olla 6-vuotias osallistuakseen vaativa B-tasoiseen luokkaan, 7-vuotias osallistuakseen Vaativa A/ Prix St Georges/Intermediate I –tasoiseen luokkaan. Osallistuakseen vaikeampiin kuin Intermediate I-luokkiin tulee osallistuvan hevosenolla vähintään 8-vuotias. Hevosen ikä lasketaan sen syntymävuoden alusta.

224. Aikataulu

1. Luokkaa edeltävänä päivänä julkaistaan aikataulu, josta ilmenee kunkin urheilijan lähtöaika. Julkaistua aikataulua on pyrittävä noudattamaan, ja urheilija on velvollinen lähtemään aikaisintaan sen mukaisesti.

Vaihtoehtoisesti urheilijat voidaan jakaa ryhmiin, jolloin kunkin ryhmän ensimmäinen ratsukko saa tarkan lähtöajan ja muut arvioivat oman aikansa sen mukaan. Mikäli aikataulun julkaisemisen jälkeen siinä mainittu urheilija jättää ilman pätevää syytä suorituksen suorittamatta, voidaan hänelle määrätä rangaistus.

Mikäli ratsastaja osallistuu luokkaan tai kilpailuun useammalla hevosella, tulee hänen suoritustensa väliin jäädä vähintään 30 minuuttia.

2. Ratsastaja ei ole velvollinen aloittamaan suoritustaan aikaisemmin kuin aikaohjelman perusteella arvioiduna lähtöhetkenä.
3. Luokkaan osallistuva urheilija ei saa toimia esiratsastajana ko. luokassa.

225. Lähtöjärjestyksen määräytyminen

1. Lähtöjärjestyksen määrää kilpailujen järjestäjä arpomalla. Lähtöjärjestyksestä voidaan poiketa tuomariston puheenjohtajan erittäin painavien syiden perusteella myöntämällä luvalla.

226. Ratsastajan paino

1. Painomääräyksiä ei ole.

227. Kilpailuasua

1. Ratsastajan tulee aina ratsailla ollessaan käyttää hyväksyttyä turvakypärää. Ilman turvakypärää tapahtuva ratsastus tulee estää/keskeyttää ja ratsastuksen jatkaminen on mahdollista vasta kun ratsastajalla on turvakypärä päässään. Ilman turvakypärää ratsastamisesta tulee antaa varoitus (keltainen kortti).

2. Kilpailuasuna on ratsastuspuku: ratsastustakki, vaaleat housut, ratsastussaappaat tai ratsastuskengät ja sileävirtaisen saappaanvarret, turvakypärä, valkoiset, luonnonvalkoiset- tai takin väriset käsineet, valkoinen/vaalea tai takin värinen plastrong, tai solmio, vaalea poolopusero tai vastaava.

Seurakilpailuissa kilpailuissa ratsastajalla tulee olla siisti kilpailuasua. Aluekilpailuissa helppo B-luokista alkaen virallinen kilpailuasua.

Vaativa A- ja vaikeissa luokissa tumma ratsastustakki tai frakki, vaaleat housut, mustat tai takin väriset ratsastussaappaat, musta tai takin värinen turvakypärä. Frakin käyttö on sallittu vaativa A-tason ja sitä vaikeimmissa luokissa, poikkeuksena juniorit, jotka saavat henkilökohtaisessa mestaruuskilpailuissa käyttää frakkia.

Poni-, lasten – sekä 5 ja 6-v luokissa käytetään aina ratsastustakkia.

Ratsastajan varusteiden koristelu tulee olla hillittyä ja asianmukaista. Ylimääräistä koristelua tulee välttää.

Ratsastaja voi halutessaan käyttää turvaliiviä.

Univormua kantavat henkilöt esim. sotilaat ja poliisit, saavat ratsastaa virallisessa virkapuvussaan (takeineen). Heidän tulee kuitenkin aina noudattaa turvakypärästä annettuja määräyksiä.

~~Metallista valmistetut kannukset kuuluvat kilpailuasuaan. Seurakilpailuissa kannukset eivät ole pakolliset. Poniratsastajat voivat halutessaan käyttää kannuksia poniluokissa. Avoimissa luokissa aluekilpailuissa ja siitä ylöspäin kaikki ratsastajat käyttävät kannuksia.~~

Huonon sään vallitessa, tuomaristo voi antaa luvan ratsastaa sadetakissa tai muussa vedenpitävässä takissa. Kuumalla säällä voidaan ratsastajien antaa ratsastaa ilman ratsastustakkia.

3. Poniratsastajien sallitaan kilpailla ilman ratsastustakkia kaikissa poniluokissa paitsi SM-kilpailuissa. Ratsastuskenkien käyttö on sallittu ponikilpailuissa.
4. *Kannukset ovat vapaaehtoiset ja niiden tulee olla tylppäkärkiset ja valmistettu metallista.*

Kannuksen keskikohdasta lähtevän kannuksen kärjen tulee osoittaa suoraan kannuksen keskikohdasta taaksepäin. Kannus voi olla käännetty (vrt. joutsenkannus) mutta sen kärki ei saa osoittaa ylös- eikä sisäänpäin. Kannuksen varsien tulee olla sileät. Jos kannuksessa on rissa tai pykäläreunainen rissa, sen tulee pyöriä vapaasti ja pykälien tulee olla tylpät. Vaakasuunnassa pyörivä rissa sekä Impulse-kannus ovat sallittuja. Metallisen kannuksen nuppi voi olla pyöreä ja se saa pyöriä. Valekannukset ilman nuppia ovat sallitut. Vasarakannus on kielletty

Mikäli poniratsastaja käyttää kannuksia, ne saavat olla korkeintaan 2,5 cm:n pituiset (kansainvälisesti 3,5 cm). Ratsastettaessa FEI:n kulloinkin voimassa olevia poniohjelmia (esi-, joukkue-, henkilökohtainen ohjelma tai Kür Poniratsastajille) poniratsastaja saa käyttää 3,5 cm kannusta. Lapsiratsastaja saa käyttää kannuksia. Lapsiratsastajan kannus saa olla korkeintaan 3,5 cm pituinen. Poni – ja lapsiratsastajat eivät saa käyttää rissakannusta.

Kannukset mitataan saappaan reunasta.

5. **Korvanappi** ja/tai muu elektroninen kommunikaatioväline on kielletty suorituksen aikana. Mikäli ratsastaja käyttää tällaista kommunikaatiovälinettä, tulee hänen suorituksensa hylätä. Korvanappia tms. on kuitenkin sallittua käyttää verryttelyn aikana.

228. Satulointi ja suitsitus

1. Kouluratsastuskilpailuissa käytetään satulaa varusteineen sekä kanki- ja nivelkuolaimia niihin kuuluvine ketjuineen.

Jalustimet eivät saa olla kokonaan eikä osittain suljetut (nk. koppajalustin) eikä ratsastajan jalka ei saa olla millään tavoin kiinnitettynä jalustimeen (esim. magneetilla). Turvajalustimen ulkoreuna voi olla osittain avoin.

Irrallista satulan suojusta ei saa käyttää eikä istuinosan pintamateriaali saa olennaisesti poiketa muusta satulasta.

Satulahuopa on pakollinen ja kansallisella tasolla sen tulee olla väriltään valkoinen tai luonnonvalkoinen. Satulahuovan tulee aina olla yksivärinen, reunat saa olla korostettu kontrastivärein.

Kauhukahva on sallittu.

2. **Suitsitus ja turparemmi.** Solkia ja pehmusteita lukuun ottamatta, suitsien on oltava valmistettu nahasta tai nahankaltaisesta materiaalista ja ne voivat olla pehmustetut. Nailonia tai muuta ei-metallista materiaalia voidaan käyttää vahvistamaan nahkaa, mutta nämä materiaalit eivät saa olla suorassa kosketuksessa hevosen kanssa. Elastiset lisäosat ovat sallittuja ainoastaan niska- ja/tai poskikappaleessa ja ne eivät saa olla suorassa kosketuksessa hevosen tai kuolaimen kanssa.

Otsapanta on pakollinen. Niiden osien, jotka yhdistävät otsapannan suitsiin, tulee olla nahkaa tai nahankaltaista materiaalia. Niskaremmiin tulee olla välittömästi korvien takana ja se saa kaartua hieman niskan päälle. Niskaremmiä ei koskaan saa asettaa kallon taakse eikä mikään suitsituksen osa saa estää hevosen korvien vapaata liikkumista.

Leukaremmi on pakollinen paitsi silloin kun käytetään yhdistelmä turparemmiä tai Micklem-suitsitusta.

Kanki- ja nivelsuitsituksen kanssa käytetään normaaleja, niihin kuuluvia ohjia. Ohjat tulee olla kiinnitetty kuolainrenkaaseen (tietyissä malleissa ja kankikuolaimessa kiinnitystä varten olevaan erilliseen renkaaseen) ja jokaiseen kuolainrenkaaseen kiinnittyy yksi ohja. Ohjien jatkeet eivät ole sallittuja. Ohjat eivät saa olla valmistettu köydestä tai köydenomaisesta materiaalista.

Käytettäessä nivelkuolainta saa turpahihnaa käyttää kuolaimen ylä- ja/tai alapuolella. Nivelkuolainta käytetään ylä- ja tai alaturparemmiin, remonttiturparemmiin, meksikolaisen turparemmiin, yhdistelmä turparemmiä tai Micklem-tyyppisen turparemmiin kanssa.

Kankikuolaimen kanssa käytetään vain yläturparemmiä. Kankiketjussa saa käyttää kumista, nahkaista tai lampaankarvaista suojusta.

Turparemmi ei koskaan saa olla niin kireällä, että se vahingoittaa hevosta.

3. **Kuolaimet.** Nivelkuolaimen, bridongin ja kankikuolaimen pinnan tulee olla tasainen ja kiinteä. Kierteiset ja vaijerikuolaimet ovat kiellettyjä. Kuolaimien kaikkien osien on oltava valmistettu metallista, kestävästä muovista, joustavasta kumista tai synteettisestä materiaalista ja ne voivat olla kumi- tai

latexpäälysteisiä (myös kuolainteippi). Kuolainteippiä ei saa käyttää kumitutin omaisen reunuksen muodostamiseksi.

Kuolain ei saa mekaanisesti estää kieltä liikkumasta. Kuolaimen halkaisijan tulee olla sellainen, että se ei vahingoita hevosta.

Kankikuolaimen suuosan paksuus on oltava vähintään 12 mm ja bridongin vähintään 10 mm. Nivelsuitsitusta käytettäessä suuosan paksuus tulee olla vähintään 12 mm, ponilla ratsastettaessa ja poniluokissa vähintään 10 mm. Kuolaimen paksuus (halkaisija) mitataan suuosasta kuolainrenkaan tai – varren läheisyydestä.

Nivelkuolaimet voivat olla vapaasti pyörivällä kiinnityksellä, D-kiinnityksellä tai oliivikiinnityksellä. Nivelkuolaimet voivat olla yksi-, kaksi- tai kolmipalaisia ja niitä voidaan käyttää myös ylä- tai alavarrellisina, kokovarrella, varsikiinnityksellä tai varrellisena pyörivällä renkaalla. Pyörivä kiinnitys voi olla osin holkkimaisesti renkaan ympärillä. Joustavat kumi- ja synteettiset kuolaimet ovat sallittuja.

Kolmipalaisen nivelkuolaimen keskiliitos voi olla holkki- tai palloliitos. Liitoksen keskiosan tulee aina olla kiinteä eikä siinä osaa olla muita liikkuvia osia kuin rulla. Keskiosa voi olla taivutettu eri suuntaan kuin muu suosa, reunojen tulee olla pyöristetetyt eikä sillä saa olla kieliraudan vaikutusta. Kolmipalainen kuolain ja nivelkuolain, jossa on kiertyvä keskiosa, voidaan muotoilla siten, että kuolain antaa kielelle liikkuvapautta. Tämän muotoilun korkeus saa olla enintään 30 mm mitattuna kuolaimen alareunasta sen korkeimpaan kohtaan. Korotuksen levein osa tulee olla kohdassa, jossa kuolain koskettaa kieltä ja sen tulee olla vähintään 30 mm leveä. Yksinivelinen tai suorakuolain voidaan muotoilla vastaavasti kaarevaksi edellyttäen, että edellä kuvattuja mittoja noudatetaan.

Bridongi on nivelkuolain, jota käytetään yhdessä kankikuolaimen kanssa. Bridongin kiinnitys voi olla joko vapaasti pyörivä tai oliivi. Bridongin tulee olla joko kaksi- tai kolmipalainen. Holkki tai palloliitos ovat sallittuja. Liitoksen keskiosan tulee aina olla kiinteä eikä siinä osaa olla muita liikkuvia osia kuin rulla eikä liitoksella saa olla kieliraudan vaikutusta. Bridongin keskiosa ei saa olla lukkiutuva eikä keskiosalla saa olla suoran kuolaimen -vaikutusta.

Kankikuolaimen alavarsi saa olla enintään 10 cm pitkä (suuosan alapuolelta mitattuna). Ylävarsi ei saa koskaan olla pitempi kuin alavarsi eikä koskaan pidempi kuin 5 cm. Jos kankikuolaimessa on kääntyvä alavarsi, ei alavarsi saa olla enempää kuin 10 cm kuolaimen ollessa ääriasennossa. Kankikuolaimen varret voivat olla joko suorat tai S-malliset. Varret voivat olla pyörivät. Suosa voi olla suora tai kielentilallinen. Kielentilan korkeus saa olla enintään 30 mm kielentilan alareunasta. Levein osa tulee olla siinä kohtaa missä kuolain koskettaa kieltä ja sen tulee olla vähintään 30 mm leveä. Kankiketju voi olla tehty metallista tai nahkasta tai niiden yhdistelmänä. Kankikoukut voivat olla joko irralliset tai kiinteät.

Helpossa B:ssä tai sitä alemmissa luokissa käytetään aina nivelkuolainta. Muut luokat voidaan ratsastaa valinnaisesti joko nivel- tai kankikuolaimella, kuitenkin niin että junioreille, poneille ja lapsiratsastajille avoimet helppo A-luokat tulee aina ratsastaa nivelkuolaimilla. Jos poniratsukko osallistuu avoimeen helppo A-tasoiseen luokkaan tai sitä vaativampaan luokkaan, se käyttää aina nivelkuolainta. 5- ja 6- v hevosten ohjelmat ratsastetaan aina nivelsuitsituksella. 7 v -hevosten ohjelmat saa halutessaan ratsastaa kankisuitsituksella. Jos ratsastettavassa ohjelmassa on erityismääräyksiä suitsituksen osalta, tulee tätä noudattaa.

4. **Raippa** ei saa olla mukana kilpailusuorituksen aikana. Verryttelyssä yhtä raippaa saa käyttää. Siirryttäessä verryttelyalueelta rataa ympäröivälle alueelle (tai jos rataa tutustuminen suoritetaan kiertämällä rata ennen suoritusta sisältäpäin) raippa on jätettävä pois uhall, että ratsukolle langetetaan rangaistus (kts. rangaistukset 230). Poikkeuksellisesti Intermediate A, B ja II- sekä nuorten hevosten- luokissa ratsastaja saa pitää raipan mukanaan kilpailusuorituksen aikana. SM –kilpailuissa ja nimetyissä katsastusluokissa raippa ei kuitenkaan ole sallittu.

Kilpailualueella raippaa saa käyttää vain ratsastaja tai hevosen hoitaja ratsastaessaan, taluttaessaan tai juokuttaessaan hevosta. Raipan enimmäispituus on 120 cm, poniratsukoilla 100 cm.

5. Kaikenlaiset lisävarusteet kuten kielihihna (tai vastaava), martingaali ja kaikki muunkinlaiset apuohjat, suitsien kumilevyt sekä muusta aineesta kuin sileästä nahasta oleva turpahihna kielletyt. Silmälapputen, hupun käyttö on kielletty. Pintelit ja suojat ovat kiellettyjä muutoin, paitsi palkintojenjaossa niitä voidaan käyttää.
6. **Muut varusteet** sallitaan ainoastaan SRL:n erikoisluvalla.
7. Häntälisäkkeet on sallittu, mutta ne eivät saa sisältää metalliosia eivätkä lisättyä painoa. Häntälisäkkeiden sääntöjen mukaisuutta tarkastetaan satunnaistarkastuksina stewardien toimesta. Sääntöjen vastainen häntälisäke aiheuttaa joko varoituksen tai hylkäämisen.
8. Ohuesta materiaalista valmistettu korvahuppu on sallittu kaikissa kilpailuissa ja se saa olla valmistettu äänieristävästä materiaalista. Korvahuppu ei saa sisältää mitään painavaa. Hupun tulee aina olla hillitty eikä sitä saa käyttää peittääkseen korvatulppia. Korvahuppua ei saa olla kiinnittä turparemmiin. Stewardien tulee tarkastaa, että huppu on sääntöjen mukainen ja ettei sen sisälle ole kätkeyty mitään kiellettyä.

Melulta suojaavat korvatulpat ovat sallitut palkintojenjaossa ja hevostarkastuksessa.

9. Hevosen koristelemine epäluonnollisilla tavoilla (silkkinauhat tms. koristeet) tai maalaaminen on kielletty. Harjan ja hännän letittäminen on sallittu.
10. Varoituksen / keltaisen kortin uhalla on hevosen hyvinvoinnin varmistamiseksi ehdottoman kiellettyä käyttää minkäänlaista valkoista ainetta hevosen suun ympärillä suun vaahtoamisen jäljittelemiseksi.
11. Hevosen silmiä suojaavat hyönteis- yms. suojat on kielletty suorituksen aikana, mutta se voidaan sallia puheenjohtajatuomarin harkinnan mukaisesti verryttely- ja harjoitusalueella.
12. Ratsukon varusteiden silmämääräinen tarkastaminen voidaan tehdä stewardin toimesta verryttelyalueella ennen ratsukon suoritusta, jotta voidaan mahdollisuuksien mukaan estää ratsukon meneminen radalle väärissä varusteissa. Silmämääräisen tarkastuksen tarkoitus on olla ratsastajan apuna ja sen suorittaminen ei ole pakollista. Riippumatta oliko tarkastus tehty vai ei, ratsastaja vastaa aina kaikissa tilanteissa oman ja hevonsa varusteiden sääntöjenmukaisuudesta.

Suitsituksen tarkastajan on heti ratsukon poistuttua radalta tarkastettava suitsitus. Hänen on pyydetävä, että ratsastaja tai hevosenhoitaja avaa hevosen suun ja näyttää suitsituksen. Korvahupun poistaminen on aina ratsastajan/ hevosen hoitajan vastuulla. Sääntöjen vastaisuudesta tai muista puutteista (esim. väärin asetettu kuolain/kankiketju, liian kireä turpahihna) tulee välittömästi ilmoittaa luokan päätuomarille tai tuomariston puheenjohtajalle, joka päättää mahdollisista toimenpiteistä. Koska monet hevoset ovat hyvin herkkiä suustaan, tulee suitsituksen tarkastaminen tehdä erityistä varovaisuutta noudattaen. Tarkastuksessa tulee käyttää kertakäyttöhanskoja (yksi pari per hevonen).

13. Kohdat 1-4 ovat voimassa myös verryttelyalueella, joten apuohjat verryttelyssä ovat kiellettyjä. Suojia, pinteitä ja bootseja saa kuitenkin käyttää ja juokuttaminen sivuohjilla tai kuvaliitteessä kuvatulla apuohjalla (double sliding siderein) on sallittua. Vain yksi juokutusliina sallitaan. Juokuttaminen kankikuolaimeen kiinnitetyllä liinalla ei ole sallittu.

14. Hevosen tulee säilyttää sama kilpailunumero läpi kilpailun. Kilpailunumero tulee olla kiinnitettynä hevosen varusteisiin aina kun hevonen on kilpailupaikalla muualla kuin karsinassaan. Kilpailunumeron tulee olla hillitty ja valkoisella pohjalla.

229. Kilpailun toimihenkilöt, tuomaristo sekä tuomariston sijoittaminen ja kokoonpano

1. Tuomaristoon kuuluu kolme tai viisi jäsentä, joista yksi on luokan päätuomari. Helpoissa ja vaativa B-luokissa (ei kuitenkaan mestaruus- tms. kilpailuissa) voidaan käyttää vain kahta tuomaria. Kansallisissa kilpailuissa voidaan Vaativa A -tasoisissa luokissa erityisestä syystä käyttää kahta tuomaria. Arvo- ja sarjakilpailuissa sekä nimetyissä katsastusluokissa tulee aina käyttää vähintään kolmea tuomaria, poikkeuksena poni- ja junioricup, jotka voidaan ratsastaa kahdella tuomarilla.

Päätuomari istuu pisteen C kohdalla ja kaksi muuta tuomaria (M ja H) 2,5 metriä pitkien sivujen jatkeiden sisäpuolella. Viittä tuomaria käytettäessä ovat kaksi muuta tuomaria pitkien sivujen ulkopuolella 3-5 metrin etäisyydellä radasta keskellä pitkää sivua. Mahdollisuuksien mukaan sivutuomari tulee sijoittaa pitkälle sivulle. Tuomareiden tulisi istua noin 50 cm:n korkeudella kentän tasosta.

2. Lasten FEI -ohjelmat arvostellaan siten, että kolmen tuomarin paneelissa teknisen arvostelun suorittava tuomari istuu pisteessä C ja taitoarvioinnin tekevät tuomarit (2 kpl) istuvat kollegiona pitkällä sivulla joko pisteessä E. Viiden tuomarin paneelissa tekninen arviointi pisteissä C, H ja B sekä taito-/ laadullinen arviointi pisteestä E (kaksi tuomaria). Jos radan sijainti ei salli pisteen E käyttöä, voidaan laadullinen arviointi tehdä pisteestä B.
3. Nuorten hevosten tuomarikollegio koostuu kolmesta tuomarista. Luokkia arvosteltaessa voidaan käyttää neljää tuomaria, mikäli tuomarit on sijoitettu siten, että kaksi tuomareista istuu pisteessä C ja kaksi pisteessä B tai E ja tuomareiden kesken on järjestetty keskusteluyhteys. Nuorten hevosten kollegioissa tulee olla kansallisissa kilpailuissa aina yksi vähintään IIK-tasoinen tuomari. Aluekilpailuissa riittää, että ainakin yhden kollegion jäsenistä tulee olla vähintään III-tason tuomari. Alueluvalla ratsastettavia luokkia voidaan ratsastaa 2-tuomarin kollegiolla.

7-vuotiaiden FEI-ohjelmat arvostellaan siten, että kolmea tuomaria käytettäessä päätuomari arvostelee teknisen suorituksen pisteestä C ja kaksi muuta tuomaria arvostelevat laadullisen osuuden kollegiona pitkältä sivulta. Mikäli kollegiota ei ole mahdollista sijoittaa pitkälle sivulle, voidaan se sijoittaa joko pisteeseen H tai M. Viittä tuomaria käytettäessä tuomarit pisteessä C (2) ja yksi tuomari pisteessä pitkällä sivulla suorittaen laadullisen arvioinnin ja näiden välillä tulee olla keskusteluyhteys. Viiden tuomarin kollegiossa teknisen suorituksen arvostelevat kaksi tuomaria sijoitetaan joko pisteisiin M/E tai H/B.

Kaikkien nuorten hevosten arvosteluun osallistuvien tuomareiden tulee olla käynyt SRL:n järjestämä nuorten hevosten arvosteluun oikeuttava koulutuskokonaisuus (~~poikkeuksena IIK tai sitä korkeammat tuomarioikeudet, joilla oikeus arvostella nuoria hevosia myös ilman ko. koulutusta~~). 7-v hevosten arvosteluun osallistuakseen tuomarilla tulee olla nuorten hevosten arvostelu-oikeuden lisäksi vähintään III-tuomarioikeus. IVK-tuomari ei ole oikeutettu osallistumaan nuorten hevosten arvosteluun. Nuorten hevosten ryhmäratsastuksissa noudatetaan nuorten hevosten arvostelun tuomaristosta annettuja määräyksiä.

4. Aluekilpailun helppo C-luokat voidaan ratsastaa yhtä, vähintään IV-tason tuomaria käyttäen. Seurakilpailuissa luokat voidaan ratsastaa yhtä tuomaria käyttäen.
5. Ikäkausiryhmien katsastuskilpailujen ja arvokilpailujen sekä nuorten hevosten MM- katsastuskilpailuiden osalta SRL:n kouluratsastuskomitea määrää tuomariston kokoonpanon. Tuomarikustannukset jäävät järjestäjän kannettaviksi, mutta tuomaristo pyritään valitsemaan siten, ettei tästä aiheudu järjestäjälle

lisäkustannuksia. Kaikissa katsastusluokissa tulee olla aina vähintään yksi IIK tai sitä korkeamman tuomariluokan omaava tuomari.

6. Tuomariston tulee mestaruuskilpailuissa valita ratsastajien edustaja, joka täyttää kilpailuraportin ja edustaa ratsastajia tarvittaessa kilpailun kulkua koskevissa päätöksissä. Ratsastajien edustajan tulee olla täysi-ikäinen.

230. Rata ja radan merkitseminen

1. Kilpailun puheenjohtajatuomari tai luokan päätuomari tarkastaa radan ennen luokan tai kilpailun alkua.
2. Koulurata on suorakaiteen muotoinen ja se rakennetaan tasaiselle alustalle (20m x 40m tai 20 x 60m). Radan mittaa koskevista määräyksistä voidaan erityisestä syystä paikallisesti poiketa siten kuin kilpailukutsussa on ilmoitettu. Rata on sijoitettava siten, ettei liikenne tms. häiritse kilpailijoita.

Yleisö on sijoitettava vähintään 10 metrin etäisyydelle radasta. Ratsastuksen tapahtuessa maneesissa, voidaan rata järjestää tarkoituksenmukaisimmalla tavalla käytettävissä olevien tilojen mukaisesti. Mikäli mahdollista, rata on sijoitettava 2 metrin päähän seinästä.

Radan ulkorajat merkitään matalalla aidalla.

Sisään ratsastukselle varatun aukon leveys tulee olla vähintään 2 metriä.

3. Kouluaitaan ei saa kiinnittää mainoksia.
4. **Radan pisteet** merkitään selkein kirjaimin, jotka sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan 0,60 metrin päähän reuna-aidasta. Jokaisen kirjaimen kohdalle on reuna-aitaan merkittävä ohut viiva (esim. maalia tai värillistä teippiä käyttäen). Sisäradalla voidaan pistemerkit kiinnittää seinään. Kirjaimet olisi sijoitettava niin, että urheilija voi nähdä ne radan jokaisesta kohdasta.
5. Luokkaa ei saa sen kestäessä siirtää ulkoradalta sisäradalle tai päinvastoin.

Luokat on järjestettävä siten, että luokassa on enintään 40 lähtöä, ja yhden tuomarin osalle ei saa tulla enempää kuin 40 arvosteltavaa suoritusta päivässä. Noin tunnin välein tulee pitää lyhyt tauko, jonka aikana ratamerkinnot kunnostetaan tasapuolisten olosuhteiden takaamiseksi kaikille kilpailijoille.

6. Ratsastuksen tapahtuessa maneesissa voidaan rata järjestää tarkoituksenmukaisimmalla tavalla käytettävissä olevien tilojen mukaisesti. Mikäli mahdollista, on rata sijoitettava 2 metrin päähän seinästä.
7. Sen jälkeen, kun rata on saatettu kilpailukuntoon, ei urheilija saa ratsain mennä radalle ennen kilpailuvuoroaan.
8. Verryttelyä varten on järjestettävä kilpailuradan kaltainen rata. Mikäli tämä ei ole kilpailuolosuhteet huomioon ottaen mahdollista, tulee ratsukoille mahdollisuuksien mukaan mahdollistaa verryttelyryhmissä kilpailuradalla.
9. Mikäli ratsukolla ei ole mahdollisuutta kiertää rataa ulkopuolelta ennen suoritustaan, ratsukko saa siirtyä radalle ennen lähtömerkin antamista. Tällöin ratsukon tulee aloittaa suorituksensa radan sisäpuolelta. Järjestelyssä noudatetaan luokan päätuomarin tai tuomariston puheenjohtajan ohjeita. Muissa tapauksissa ratsukon tulee päästä kiertämään rataa ulkopuolelta ennen lähtömerkin antamista.

10. **Keskeyttäminen.** Mikäli tekninen virhe häiritsee kilpailua, tulee päätuomarin (C) keskeyttää suoritus soittamalla kelloa. Mikäli ratsukon musiikki pysähtyy kesken Kür-ohjelman, voi ratsukko päätuomarin luvalla poistua radalta. Muiden ratsukoiden lähtöaikoihin ei tule aiheutua merkittävää muutosta.

Erityisten sää- tai muiden olosuhteiden vuoksi voi päätuomari (C) keskeyttää suorituksen. Ratsukon tulee palata jatkamaan suoritustaan olosuhteiden taas salliessa.

Ratsukko, jonka suoritus keskeytyi palaa esittämään suorituksensa ohjelman mukaisella tauolla tai luokan päätteeksi sen mukaan mitä päätuomari (C) päättää keskusteltuaan asiasta ratsastajan kanssa. Suoritus voidaan aloittaa ratsastajan harkinnan mukaan joko alusta tai siitä kohdasta, jossa musiikki katkesi tai päätuomari keskeytti suorituksen. Missään tapauksessa ei annettuja pisteitä tule muuttaa.

Jos radalla on suoritukseen vaikuttavia vieraita esineitä tms., tulee suoritus keskeyttää ja ratsukko jatkaa suoritustaan sen jälkeen, kun esine on poistettu radalta.

231. Verryttely ja ohjelman suoritus

1. Urheilijan tulee itse verryttellä hevosensa.
2. Ohjelmat ratsastetaan ulkomuistista ja tehtävät tulee suorittaa ohjelman mukaisessa järjestyksessä. Esilukijan käyttö on kuitenkin sallittu seurakilpailuiden helppo C- ja D- luokissa.
3. Ravin keventäminen on sallittu kaikissa He B ja sitä alemmissa luokissa. Paraluokiteltu ratsastaja saa keventää kaikissa luokissa.
4. **Lähtömerkki.** Ratsukon tulee 45 sekunnin kuluessa lähtömerkin saamisesta saapua radalle, Kür-ohjelmissa samassa ajassa antaa merkki musiikin aloittamiseksi ja saapua radalle 30 sekunnin kuluttua musiikin alkamisesta. Kür-ohjelmissa teknisen virheen sattuessa tai musiikin viivästyessä päätuomari (C) voi keskeyttää ajanlaskun ja jatkaa ajanlaskua sen jälkeen, kun ongelma on selvitetty. Lähtömerkkiä annettaessa on otettava huomioon ratsastajan oikeus lähteä lähtöjärjestyksen perusteella arvioituna ajan-kohtana.
5. **Tervehdyksessä** urheilijan tulee ottaa ohjat toiseen käteen ja tervehtiä tuomaristoa. Jos ratsastajalla on luokassa lupa pitää raippa mukana kilpailusuorituksen ajan, tulee tervehdys suorittaa sillä vapaalla kädellä. Mainittu ei koske pararatsastajia.
6. **Väärinratsastus**
Päätuomari huomauttaa ratsastajalle väärinratsastuksesta pysähdysmerkillä (pilli, kello tms.). Mikäli ratsastaja ei itse tiedä, minkä virheen hän on tehnyt ja kuinka hänen tulee jatkaa, hän pysähtyy ja jää odottamaan ohjeita. Jos ratsastaja katsoo olevansa tilanteen tasalla tarvitsematta ohjeita, hän saa jatkaa suoritustaan omalla vastuullaan odottamatta enempiä ohjeita.

Kaikissa kouluratsastusluokissa (-kokeissa), Kür-ohjelmaa lukuun ottamatta, puheenjohtajatuomarin on jokaisen väärinratsastuksen sattuessa – esimerkiksi, kun vaadittu liike unohdetaan tai suoritetaan väärällä paikalla tai liike suoritetaan väärässä järjestyksessä taikka väärään suuntaan, tai jos suoritetaan sellainen liike, joka ei lainkaan sisälly ohjelmaan – keskeytettävä suoritus ja tarvittaessa hänen on ilmoitettava ratsastajalle suoritettava liike sekä paikka, josta suoritusta jatketaan.

Tilanteissa, joissa suorituksen keskeyttäminen voidaan katsoa häiritseväksi ohjelman sujumuuden kannalta, kuten siirtymisten tai teknisten tehtävien esittämisessä ohjelmanmukaista pistettä ennen tai jälkeen, päätuomari voi harkintansa mukaan olla keskeyttämättä suoritusta. Virheestä merkitään

kuitenkin väärinratsastus. Jollei päätuomari keskeytä suoritusta ja ratsukko tekee ohjelmassa uudelleen saman virheen, huomioidaan vain yksi väärinratsastus.

Luokan päätuomari tekee aina päätöksen siitä, onko väärinratsastus tapahtunut vai ei. Muiden tuomareiden pöytäkirjoihin tehdään vastaava vähennys.

Jos ratsastaja tekee muun virheen, esimerkiksi, jos hän ratsastaa keventämättä silloin, kun pitäisi keventää, tai päinvastoin, taikka jos hän tervehdyksessä ei ota ohjia yhteen käteen, pidetään tätä väärinratsastuksena, vaikka päätuomari ei keskeyttäisikään esitystä.

Ratsastaja ei oma-aloitteisesti saa tehdä uudestaan jo aloittamaansa liikettä. Jos ratsastaja on aloittanut liikkeen ja oma-aloitteisesti keskeyttää sen alkaen liikkeen uudestaan, arvostellaan ensin aloitettu liike ja ylimääräisestä liikkeestä rangaistaan väärinratsastuksena.

7. Mikäli luokan päätuomari, sen paremmin kuin muutkaan tuomarit, ei huomaa väärinratsastusta, ratsastajalta ei vähennetä pisteitä.

6. Rangaistukset.

- 6.1. **Väärinratsastukset.** Kaikki väärinratsastukset ja ohjelman suorittamisessa tapahtuneet virheet rangaistaan riippumatta siitä, onko ohjelman suoritus virheen johdosta keskeytetty tai ei.

Vaativa A ja vaikeammissa luokissa vähennykset ovat seuraavat:

1. väärinratsastus -2 % - yksikköä kokonaistuloksesta
2. väärinratsastus ->hylkäys

Muissa luokissa:

1. väärinratsastus -0,5 % - yksikköä kokonaistuloksesta
2. väärinratsastus - 1 % - yksikköä
3. väärinratsastus ->hylkäys

Nuorten hevosten ohjelmissa vähennys ensimmäisen virheen osalta on 0,5 % kokonaistuloksesta, toisen virheen osalta 1 % kokonaistuloksesta ja kolmannesta virheestä ratsukon suoritus hylätään.

Hylätty ratsukko saa suorittaa ohjelmansa loppuun, ja tuomarit arvostelevat suorituksen paitsi, milloin hylkäys johtuu ontumisesta, niskuroinnista, ratsastajan putoamisesta tai muusta seikasta, joka on omiaan vaarantamaan hevosen hyvinvointia.

6.2 Muut virheet – tekniset virheet

Kaikki seuraavat arvostellaan virheinä ja niistä kustakin aiheutuu 0,5 % -yksikön vähennys lopputuloksesta per virhe, mutta nämä virheet eivät kumuloidu ja ne eivät johda hylkäämiseen (myöskään Kür-ohjelmissa);

- saapuminen rataa ympäröivälle alueelle raipan kanssa
- saapuminen radalle raipan kanssa
- ratsukko ei saavu radalle 45 s. kuluessa lähtömerkin antamisesta, mutta 90 s. kuluessa
- saapuminen radalle ennen lähtömerkin antamista
- kür-ohjelmissa, jos ratsukko ei saavu radalle 30 s. kuluessa musiikin alkamisesta
- ratsastaja ei ota alku-/ lopputervehdyksessä ohjia yhteen käteen
- toistuva maiskuttaminen
- Saapuminen radalle tai rataa ympäröivälle alueelle suojat jalassa tai ratsastajan virheellinen varustus (esim. hanskat puuttuvat). Tällöin C-tuomari keskeyttää suorituksen ja avustaja saa tarvittaessa tulla

radalle ja virheellisyys/ puute korjataan. Ratsukko saa valintansa mukaan aloittaa suorituksensa alusta tai siitä kohtaa, jossa C-tuomari keskeytti suorituksen – annettuja pisteitä ei muuteta.

Jos Kür-ohjelma on olennaisesti pidempi tai lyhempi kuin ohjelmassa on määrätty, tulee taiteellisen vaikutelman kokonaispisteistä tehdä 0,5 % vähennys. Muiden teknisten virheiden osalta 0,5 % -yksikön vähennys tehdään teknisestä suorituksesta.

Luokan päätuomari tekee aina päätöksen siitä, sovelletaanko vähennystä. Muiden tuomareiden pöytäkirjoissa tehdään vastaava vähennys.

7.3 **Vähennykset** tehdään ratsukon saavuttamista kokonaistuloksesta kaikkien tuomareiden pöytäkirjoissa.

Lasten ohjelmissa ja 7 v -hevosten ohjelmissa sekä väärinratsastusta että teknistä virhettä koskevat vähennykset tehdään sekä teknisen että yleisvaikutelman osalta.

7. **Hylkääminen**

7.1 **Ontuminen.** Jos luokan päätuomari havaitsee, että kouluratsastuskilpailuun (-kokeeseen) osallistuva hevonen ontuu selvästi ja että ontumista ei voida pitää tilapäisenä askeleen epäpuhtautena, hän keskeyttää suorituksen sopivalla tavalla sekä kehottaa ratsastajaa poistumaan radalta käynnissä. Päätuomarin päätös on lopullinen. Jos ratsukon suoritus hylätään ontumisen johdosta, ei hevonen voi samana kilpailupäivänä osallistua muihin luokkiin ilman, että kilpailun eläinlääkäri on tarkastanut hevosen ja katsoo sen kilpailukelpoiseksi. Jollei kilpailussa ole nimettyä eläinlääkärinä, ei osallistumisoikeutta ole.

7.2 **Niskurointi.** Yli 20 s. kestävästä hevosen niskuroinnista suoritus keskeytetään ja hylätään. Jos niskurointi vaarantaa ratsastajaa, hevosta, tuomaristoa tai yleisöä, voidaan hylkäys turvallisuussyistä suorittaa jo aikaisemmin. Sama koskee myös niskurointia ennen radalle saapumista.

7.3 **Putoaminen.** Suoritus hylätään, jos ratsukko ratsastaa nurin ja/tai ratsastaja putoaa selästä.

7.4 **Radalta poistuminen kesken suorituksen.** Ratsukko, joka suorituksen aloittamisen (sisäänratsastus A/L) ja sen päättämisen (radalta poistuminen A/L) välillä poistuu radalta, hylätään. Radalta poistumiseksi katsotaan se, että ratsastaja ja/tai hevonen ovat kokonaan (hevosen kaikki neljä jalkaa) siirtyneet aidan ulkopuolelle.

7.5 **Ulkopuolinen apu.** Lähtönsä jälkeen ei ratsain oleva ratsastaja saa vastaanottaa apua, olipa hän pyytänyt sitä tai ei. Ratsukko, joka saa positiivisesti vaikuttavaa ulkopuolista avustusta tulee hylätä. Kaikki elektroniset korvanapit ja muu elektroninen kommunikaatio katsotaan ulkopuoliseksi avuksi.

7.6 Jos luokan päätuomari havaitsee ratsussa **verta**, tulee hänen keskeyttää ratsukon suoritus. Jos veri on tuoretta, tulee ratsukko hylätä. Jos stewardi havaitsee hevosessa välittömästi suorituksen jälkeen tapahtuvassa tarkastuksessa tuoretta verta, tulee stewardin informoida asiasta luokan päätuomaria, joka hylkää suorituksen. Hylkäystä koskeva päätös on lopullinen.

7.7 **Muu syy hylkäämiseen**

Hylkäämiseen voi johtaa myös, että

- ratsukko ei täytä ratsastettavan tason vaatimuksia
- suoritus on vastoin hevosen hyvinvointia
- ratsukko ei saavu radalle 90 sek kuluessa lähtömerkin antamisesta pl. tapaukset, joissa luokan päätuomarille (C) on ilmoitettu asiassa pätevä syy (esim. kengän irtoaminen tms.)

- suoritusta jatketaan raipan kanssa enemmän kuin kolmen arvostelukohdan ajan.

8. **Virhepisteet** vähennetään kunkin tuomarin antamista kokonaispisteistä.
9. Ohjelmassa vaaditut tehtävät ja siirtymiset tulee suorittaa siten, että ratsastajan vartalo on pisteen kohdalla paitsi diagonaalilta suoritettavat liikkeet, jotka tulee suorittaa silloin kun hevosen turpa kohtaa radan ko. pisteessä ja hevonen on siirtymisessä suora. Tämä koskee myös laukanvaihtojen esittämistä.
8. Suoritus alkaa sisäänratsastuksesta (piste A/L) ja päättyy siihen, kun hevonen lopputervehdyksen jälkeen lähtee liikkeelle. Se, mitä tapahtuu ennen suorituksen alkamista tai sen päättymisen jälkeen, ei vaikuta arvosteluun.

Ratsukon tulee poistua radalta ohjelman määräämässä askellajissa.

9. Kür-ohjelmissa ratsukon tulee saapua radalle 20 sekunnin kuluessa musiikin alkamisesta. Musiikin tulee lakata lopputervehdykseen. Alku- ja lopputervehdys ovat pakollisia kür-ohjelmissa. Ajanotto alkaa, kun ratsukko lähtee alkutervehdyksestä liikkeelle ja päättyy lopputervehdykseen.

232. Ajanotto

1. Kür-ohjelmia lukuun ottamatta ohjelmilla ei ole enimmäisaikaa. Pöytäkirjoihin merkityt suoritusajat ovat ohjeellisia.

233. Pisteet

1. Kaikki liikkeet ja erikseen arvosteltavat siirtymiset on numeroitu pöytäkirjoihin.
2. Jokainen tuomari arvostelee arvosteluryhmään kuuluvat liikkeet tai liikeryhmät arvosanalla 0-10.
3. Arvosana-asteikko on seuraava:

Erinomainen	10
Erittäin hyvä	9
Hyvä	8
Melko hyvä	7
Tyydyttävä	6
Välttävä	5
Heikko	4
Melko huono	3
Huono	2
Erittäin huono	1
Ei esitetty	0

Arvostelussa voidaan käyttää myös puolikkaita numeroita 0,5-9,5. Puolikkaita voidaan käyttää sekä liikkeiden että yleisarvosanojen yhteydessä tuomarin harkinnan mukaan.

”Ei esitetty” tarkoittaa, ettei juuri mitään arvosteluryhmään kuuluvista liikkeistä tai liikeryhmistä esitetty.

Nuorten hevosten kollegiaalisessa arvostelussa, lasten ohjelmien laadullista osuutta arvosteltaessa sekä kür-luokkien taiteellista vaikutelmaa arvioitaessa voidaan käyttää arvosanoja 0,1 desimaalin tarkkuudella.

4. Yleisarvosanat annetaan, kun ratsukko on päättänyt suorituksensa. Kotimaisissa ohjelmissa arvostellaan:
- 1) Askellajit
  - 2) Lennokkuus
  - 3) Kuuliaisuus
  - 4) Ratsastajan asento, istunta ja apujen käytön moitteettomuus

FEI -ohjelmissa arvosana annetaan ainoastaan *yleisvaikutelmasta, jossa arvioidaan ratsukon kokonaisuuden harmonia sekä ratsastajan asento ja istunta, apujen käytön huomaamattomuus ja tehokkuus.* ~~ratsastajan asento, istunta ja apujen käytön moitteettomuus osalta.~~

Yleisarvosanat arvostellaan asteikolla 0-10. Myös puolikkaita voidaan käyttää.

Arvostelulle on tärkeää, että tuomari käyttää kaikki mahdollisuudet eri arvosanojen antamiseen eikä rajoitu pelkästään keskitason arvosanojen käyttämiseen.

5. Yleisarvosanoille ja eräille vaikeammille liikkeille on ohjelmaan merkitty kerroin.
6. Tuomareiden ei pidä neuvotella keskenään kilpailun kuluessa, ei suoritusten aikana eikä suoritusten välissä, paitsi silloin, kun on yhdenmukaistettava väärinratsastuksesta aiheutuvat vähennykset.

234. Pöytäkirjat

1. Pöytäkirjoissa on omat sarakkeensa arvosanoille ja mahdollisille korjauksille. Tuomarin tulee vahvistaa korjattu arvosana nimikirjaimillaan. Mikäli järjestäjillä ei ole mahdollisuutta kopioida pöytäkirjoja, tulee arvosanat merkitä pöytäkirjoihin muodossa 7,0/ 7,5.
2. Pöytäkirjoissa on varattu tilaa myös tuomarin kommenteille. Tuomarin tulee perustella antamansa arvosanat aikanakin silloin, jos arvosana on 5 tai huonompi.
3. Suomen Mestaruus -kilpailuissa järjestäjä säilyttää itselleen kopion alkuperäisestä pöytäkirjasta *vähintään kuukauden ajan kilpailun päättymisestä.*

235. Sijoituksen määrääminen

1. Kunkin suorituksen jälkeen, kun tuomari on harkiten antanut myös yleisarvostelun, pöytäkirjat luovutetaan pisteidenlaskijoille. Arvosanat kerrotaan arvosteluryhmiin merkityillä kertoimilla ja lasketaan yhteen. Mahdolliset vähennykset tehdään tuomarin antamista pisteistä/kokonaisprosentista.
2. Tuomareiden pisteiden perusteella laskettujen prosenttitulosten keskiarvo on ratsukon lopputulos.
3. Suurimman prosenttituloksen saavuttanut ratsukko on voittaja, lähinnä seuraava toinen jne. Jos kaksi tai useampi ratsukko saa saman prosenttituloksen, ovat ne tasaveroiset.

Mikäli sijoilla 1 – 3 on useampia ratsukoita samalla prosenttituloksella, paremmuuden ratkaisee kolmea tai viittä tuomaria käytettäessä ratsukon korkein mediaanitulos. Mediaanitulos on ratsukon saavuttama keskimäinen prosenttitulos, kun ratsukon saavuttamat prosentit on järjestetty suuruusjärjestykseen eli ratsukon saavuttaessa 68.5% - 69% - 70% - 70.5% - 71%; on 70% mediaani tulos. Kahta tuomaria käytettäessä C-tuomarin antama lopputulos ratkaisee ratsukoiden keskinäisen paremmuuden ja yhden tuomarin arvostellessa suoritukset ovat samanarvoiset.

Kür-ohjelmissa saman tuloksen sijoilla 1-3 saavuttaneiden osalta korkeamman taiteellisen pistemäärän saavuttanut saa paremman sijoituksen. Taiteellisen vaikutelman ollessa sama, harmoniasta annettu arvosana ratkaisee ja tämänkin johtaessa tasatulokseen koreografiasta annettu arvosana ratkaisee. Muilla sijoilla saman kokonaistuloksen saavuttaneet ratsukot ovat samanarvoiset.

4. Mikäli nuorten hevosten luokissa sijoilla 1 – 3 on useampia ratsukoita samalla pistemäärällä, paremmuus ratkaistaan laskelmalla yhteen kuuliaisuuden ja yleisvaikutelman pisteet ja jakamalla lopputulos kahdella. Korkeamman keskiarvon saavuttanut ratsukko on paremmalla sijoituksella. Jos tulos on edelleen tasan, kuuliaisuudesta annettu arvosana ratkaisee. Ja jos edelleen tasan, ovat ratsukot samanarvoiset.
5. Muutoin kuin mestaruuskilpailussa lastenohjelmissa tasasijoilla ~~1-3~~ olevat suoritukset ovat samanarvoisia. Mestaruuskilpailuissa (tässä SM ja halli SM) tasasijat 1-3 ratkaistaan teknisen suorituksen perusteella, jolloin korkeimman teknisen tuloksen saavuttanut ratsukko on paremmalla sijoituksella. Jos tulos tämän jälkeen on edelleen tasan, ratkaisee korkein tekninen mediaanitulokseksi. Ja jos edelleen tasan, ovat ratsukot samanarvoiset.
6. Joukkuekilpailussa tasasijan ratkaisee se, jonka joukkueen heikoimman kokonaistuloksen saavuttanut ratsukko saa parhaan tuloksen.
7. Jotta ratsukon suoritus olisi hyväksytty, yhteenlasketun loppupistemäärän on oltava vähintään 50 % ohjelman enimmäispistemäärästä.

236. Tulosten julkistaminen

1. Luokan jälkeen sekä tuomarikohtaiset prosenttiluvut että ratsukon saavuttama yhteispistemäärä/prosenttiluku julkistetaan. Kunkin suorituksen jälkeen kuulutuksissa ilmoitetaan vain ratsukon saavuttama kokonaisprosenttiluku.
2. Pistelaskussa olevat virheet voidaan oikaista 24 h kilpailun päättymisestä tehdystä oikaisupyynnöstä. Oikaisupyyntö voidaan tehdä joko kilpailupaikalla tai jälkikäteen järjestäjälle. Oikaisupyyntö tulee tehdä kirjallisena.
3. Luokan/kilpailun päätyttyä tulokset lähetetään viipymättä SRL:on.
4. Lopputulos ilmoitetaan myös prosentteina kolmen desimaalin tarkkuudella enimmäispistemäärän suhteen (normaalin pyöristyssäännön mukaisesti). Esim. vaativa B:1 enimmäispisteet 3 x 260, lopputulos: 204 + 198 + 210 = 612 p, prosenttimäärä $(612:780) \times 100 \% = 78,462 \%$.
5. Yhteispistemäärän ja prosenttiluvun lisäksi lopputuloksissa eritellään tuomarikohtaiset pistemäärät, sijaluvut ja prosenttiluvut.
6. Mikäli tuomareiden kesken on jonkun ratsukon kohdalla yli 5 % -yksikön näkemysero lopputuloksissa, tulee tuomareiden keskustella/ arvioida keskenään syitä poikkeamaan. Apuna voidaan tarvittaessa käyttää pöytäkirjoja ja / tai mahdollisuuksien mukaan videota.

Tuomariston puheenjohtaja raportoi ja johtaa tarvittaessa näkemyseroista käytävää keskustelua. Tuomariston puheenjohtaja antaa SRL:n kouluratsastuskomitealle yhteenvetoraportin arvosteluista ja esittää samalla näkemyksensä tarpeellisista toimenpiteistä raportin johdosta.

237. Palkintojen jako

1. Ratsukon tulee osallistua palkintojenjakoon. Poikkeuksen osallistumiseen voi myöntää tuomariston puheenjohtaja tai ao. luokan päätuomari. Järjestäjä voi antaa erityisiä määräyksiä palkintojenjaosta kuten esim. rajoittaa siihen osallistuvien hevosten määrää.

Kilpailujen järjestäjän tulee viimeistään luokan alkaessa ilmoittaa palkintojenjaon ajankohta.

Mikäli ratsukko jättää ilman asianmukaista lupaa saapumatta palkintojenjakoon, menettää ratsukko oikeuden luokkapalkintoihin. Mahdolliset rankingpisteet jäävät voimaan.

Palkintojen jakoon saavutaan ratsain kilpailuvarusteissa. Hevosella saa olla mustat tai valkoiset pintelit tai suojat. Korvatulpat on sallittu palkintojenjaossa. Palkintoruusukkeet laitetaan valmiiksi ennen palkintojen jakoon saapumista. Järjestäjä voi halutessaan antaa erityisiä ohjeita palkintojen jaon suorittamisesta esim. sijoittuneiden runsaan määrän johdosta. Turvallisuussyistä ratsastajalla saa olla raippa mukana palkintojenjaossa.

2. Tuomariston edustajan tulisi osallistua palkintojen jakoon.
3. Ratsastajien ja hoitajien tulee esiintyä vastuuntuntoisesti ja asiallisesti kaikissa kilpailuun liittyvissä tilanteissa.

238. Luokkien rajaaminen

1. Sijoitukset erikoisluokissa, ns. rajoitetuissa luokissa, otetaan huomioon kilpailukelpoisuutta ratkaistessa.
2. Järjestäjä voi rajata ratsukoiden osallistumisoikeutta toivomallaan tavalla. Rajoittamisperuste on mainittava kutsussa. Ilmoittautumisjärjestys ei kuitenkaan saa olla rajauksen peruste, pois lukien seura- ja aluekilpailut sekä kansalliset helppo A ja vaativa B-luokat, joissa rajausta voidaan tehdä myös ilmoittautumisjärjestyksen perusteella. Rajausta ei saa olla pienempi kuin 20 ratsukkoa/luokka. *Vaativa A luokat voidaan perustellusta syystä kouluratsastuskomitean erityisluvalla rajoittaa edellä mainittua pienemmiksi.*
3. Seurakilpailuissa rajausta voidaan tehdä kilpailun osallistujamäärän perusteella- rajausta ei koskaan voi olla alle 40 ratsukkoa. Rajattaessa seurakilpailun urheilijamäärä 40 ratsukkoon, voi kilpailussa olla enintään 3 ratsastettavaa luokkaa.
4. Osallistujamäärän rajausta on kiellettyä mestaruus- tai katsastusluokissa paitsi, jos katsastus järjestetään kansainvälisessä kilpailussa, jolloin katsastettavan tulee täyttää SRL:n edellytyksen kansainväliseen kilpailuun osallistumiseksi.

239. Muut toimihenkilöt ja apuvälineet

Kouluratsastuskilpailuissa tarvitaan mm. seuraavat toimihenkilöt ja apuvälineet:

- sihteeri jokaiselle tuomarille
- suitsituksen tarkastaja
- kilpailun tiedottaja
- harjoitusrata, joka on kooltaan vähintään kouluradan kokoinen ja pohjaltaan kouluradan kaltainen
- tuomarikojut tuoleineen ja pöytineen
- kulloinkin kyseessä olevan luokan pöytäkirjat, joihin on merkitty ratsastajan ja hevosen nimet

- merkinantokello tai – pilli
- sekuntikello
- lähtöjärjestys aikaohjelmiseen, joka on asetettu odotuspaikalle ja harjoitusalueelle
- tiedonantotaulu, jolle merkitään lähtönumerot ja tulokset

III SM-KILPAILUT

240. Kouluratsastuksen SM-säännöt

1. Kouluratsastuksen SM-kilpailu kussakin ikäluokassa ratsastetaan kahtena (tai kutsun mukaan kolmena) peräkkäisenä päivänä.

Voidakseen osallistua SM-kilpailuun, tulee ratsukon olla saavuttanut kahdesti vähintään 64% tulos mestaruuskilpailun 1. osakilpailua vastaavasta FEI-luokasta. *Ikäluokkien osalta toinen kvaali voi olla esiohjelmasta. Senioreiden osalta vaadittava tulos tulee olla joko GP- , GP Special- tai U25 GP -luokasta. Lapsiratsastajien osalta myös tuloa Helppo A:6 tai Helppo A:7 luokasta kelpaa kvaaliksi. Tulos tulee olla saavutettu vähintään kansallisella tasolla kotimaassa (tai ulkomailla vastaavan tason kansallinen tulos) ilmoittautumisajan päättymiseen mennessä.* Ulkomailla saavutettujen tulosten osalta noudatetaan ko. maan kansallisia sääntöjä *mukaan lukien sallitut apuvälineet (esim. raippa).* Kür-luokasta saatu tulos ei kelpaa SM- kvaalitulokseksi.

Osakilpailut ratsastetaan seuraavasti:

1. osakilpailu

(2. osakilpailu)

3. osakilpailu (finaali): Osallistumisoikeus 12 parhaalla yli 60 %:n tuloksen 1. (ja 2.) osakilpailuista saavuttaneella ratsukolla. Jos kahdella ratsukolla on sama yhteenlaskettu kokonaistulos 1-2 osakilpailusta, ratkaisee 2. osakilpailun tulos finaalin osallistumisoikeuden. Jos ratsukoilla on tämänkin osalta tasatulos, on molemmilla osallistumisoikeus.

SRL vahvistaa vuosittain kunkin ikäluokan SM-kilpailuissa ratsastettavat luokat. Suomen Mestaruudesta kilpaillaan senioreissa, U25 -ikäluokassa, nuorissa ratsastajissa, junioreissa, poniratsastajissa sekä lapsiratsastajissa.

Ennen ao. ikäryhmän ensimmäisen luokan alkamista tulee SM-luokkiin osallistuvien hevosten läpikäydä hevostarkastus.

SM- kilpailuluokat ovat avoimet ainoastaan SM-kilpailuun osallistuville ratsukoille. Ratsastaja voi osallistua SM-kilpailun finaaliin vain yhdellä hevosella. Osallistuessaan useammalla hevosella 1. osakilpailuun, tulee ratsastajan viimeistään puolituntia karsintaluokan päättymisen jälkeen ilmoittaa, millä hevosella hän kilpailee Suomen Mestaruudesta. Mikäli ratsastaja pätevästä syystä jättää osallistumatta SM-kilpailun seuraavaan osakilpailuun, tulee hänen ilmoittaa siitä järjestäjälle välittömästi edellisen osakilpailun jälkeen, ja joka tapauksessa ennen seuraavan osakilpailun lähtölistan julkistamista. Osakilpailujen prosenttimäärät lasketaan yhteen. Jos prosenttimäärän yhteissumma on sama, ratkaisee finaalin tulos.

Muilta osin noudatetaan SRL:n kilpailusääntöjä, II kouluratsastus ja I yleinen osa.

SM-kilpailun aikana ei hevosella saa ratsastaa kukaan muu kuin kyseisellä hevosella SM-kilpailuun osallistuva ratsastaja.

241. Hallimestaruuskilpailujen säännöt

1. Kilpailut suoritetaan SRL:n kutakin vuotta varten erikseen määräämässä luokassa. Hallimestaruuden tulosraja on sama kuin varsinaisen SM-kilpailun tulosraja, mutta yksi kvaalitulos on riittävä ja ikäluokissa kvaali voi olla myös esiohjelmasta.
2. Kukin ratsastaja saa osallistua hallimestaruusluokkaan useammalla hevosella, mutta kilpailla mestaruudesta vain yhdellä hevosella. Ratsastajan tulee ilmoittaa hevonen, jolla kilpailee hallimestaruudesta viimeistään lähdönvarmistuksessa tai peruuttamisajankohdan umpeutumiseen mennessä. Ratsastaja lähtee luokassa ensimmäisenä, sillä hevosella, jolla kilpailee hallimestaruudesta.
3. Muilta osin noudatetaan kouluratsastuksen SM-kilpailujen sääntöjä.

242. SM-joukkuekilpailun säännöt

1. Kilpailu suoritetaan yhtenä kilpailuna, jossa on kolme eri ohjelmaa. SRL päättää ohjelmista vuosittain.
2. Joukkueeseen kuuluu 3 ratsukkoa, jotka kukin edustavat samaa seuraa. Joukkueen tuloksen muodostaa näiden kolmen ratsukon kolmesta eri ohjelmasta saavuttama yhteenlaskettu prosenttimäärä. Jos jotkut mitalisijalle sijoittuvat joukkueet ovat saavuttaneet keskenään tasatuloksen, on parempi joukkue se, jonka heikoin ratsukko on omassa luokassaan saavuttanut parhaan tuloksen.

Luokat ovat avoimet vain joukkue SM-kilpailuun osallistuville ratsukoille. Joukkuekilpailun osallistukseen ratsukolla tulee olla KS II 222 –kohdan mukainen oikeus osallistua vähintään kansalliseen kilpailuun.

3. Kukin seura voi ilmoittaa vain yhden joukkueen. Sama ratsastaja / hevonen voi kuulua vain yhteen joukkueeseen. Joukkueelle voidaan ilmoittaa yksi (1) vararatsukko, jolla joukkuetta voidaan täydentää, jos joku varsinaiseen joukkueeseen ilmoitetuista ratsukoista joutuu jäämään kilpailusta pois. Poisjäämisen syy voi olla vain hevosen tai ratsastajan sairastuminen. Joukkueen on vahvistettava kunkin ratsukon luokka sekä mahdollinen varalle jäävä ratsukko viimeistään peruutuksille varatun ajan loppuun mennessä. Tätä kokoonpanoa voidaan muuttaa vain siitä syystä, että joukkue joutuu käyttämään vararatsukkoa. Kilpailun alettua joukkueen kokoonpanoa ei voi muuttaa.

243. Nuorten hevosten Champion-kilpailun säännöt

1. Kilpailu on avoin kaikille 5- ja 6-vuotiaille hevosille, joilla on esitettävänä alkuperäinen syntymätodistus (eläinlääkärin antama todistus ei riitä).
2. Kilpailu suoritetaan kilpailukauden loppupuolella kahtena peräkkäisenä päivänä. SRL määrää kilpailuohjelmat kutakin vuotta varten erikseen.
3. II osakilpailuun saavat osallistua ainoastaan I osakilpailussa hyväksytyyn tuloksen saavuttaneet ratsukot.

244. Lähtöjärjestyksen määrääminen SM- ja Nuorten hevosten Champion-kilpailuissa

I-osakilpailun lähtöjärjestys arvotaan. II osakilpailussa ratsukot jaetaan 5-6 ratsukon ryhmiin I osakilpailun prosenttimäärien yhteissumman käänteisessä paremmuusjärjestyksessä. Kunkin ryhmän sisällä lähtöjärjestys arvotaan.

IV KOULUTUOMARIOIKEUDET

245. Koulutuomarioikeuksien myöntämisperusteet ja tuomarin jääviys

Koulutuomarioikeudet ovat voimassa määräjän. Oikeuksien voimassa pysyminen edellyttää skaalatarkastuksen suorittamista joka toinen vuosi.

Koulutuomarikurssille osallistuminen edellyttää, että hakija täyttää 22 vuotta sinä vuotena, jonka kuluessa hän osallistuu kurssille. Hakijan tulee olla SRL:oon kuuluvan seuran jäsen. 2020 alusta lähtien kurssille osallistuvan kokelaan tulee olla saavuttanut vähintään 63 % kilpailusuoritus vähintään kansallisen kilpailun kouluratsastusluokasta helppo A-tasolla ennen kurssille osallistumista. Hakijan täytyy suorittaa SRL:n hyväksymä tuomarikurssi ja suorittaa hyväksyttävästi kurssin kirjallinen koe sekä koearvostelu/koearvostelut. Korottaakseen oikeutensa III- tai sitä ylempälle tasolle tulee tuomarilla olla vähintään 60 % tulos ja/ tai riittävä kokemus kilpailemisesta Vaativa B-tasolla. Korottaakseen oikeutensa I-tasolle, tulee tuomarilla olla riittävä kokemus kilpailemisestä vähintään kansallisessa Prix St Georges-tasolla.

III ja siitä ylempien tuomariluokkien osalta voidaan tuomarin omasta hakemuksesta myöntää ratsastuskomemusta koskevaan vaatimukseen poikkeus edellyttäen, että tuomari on ollut erityisen ansioitunut tuomariurallaan ja kouluratsastuskomitea, kuultuaan komiteaan nimettyjä ratsastajien edustajia, myöntää tuomarille erivapauden edetä urallaan seuraavalle tasolle. Erivapautta on haettava kunkin tason osalta erikseen.

Ylimmän tason poikkeusluvan saaneille perustetaan jatkossa IK- tuomariryhmä. IK-tasolta I-tasolle nosto tapahtuu arvostelukokemuksen perusteella tuomarin omasta hakemuksesta. Päätöksen tekee kouluratsastuskomitea.

1. Tuomarioikeuksien jako eri luokkiin:

2.1 FEI:n tuomarioikeudet FEI:n sääntöjen mukaisesti

2.2 Kansalliset tuomarit

I-luokka	kaikki luokat
IK-luokka	kaikki luokat, erivapauden saaneet
II-luokka	Intermediate I ja luokat siitä alaspäin
III-luokka	vaativat A-luokat ja luokat siitä alaspäin
IIIK-luokka	vaativa B-luokka ja luokat siitä alaspäin
IV-luokka	helpot luokat
IVK-luokka	helpot luokat – ei nuoret hevoset
V-luokka	Helppo B-luokkiin saakka seurakilpailuissa

2.3 Kokelastuomarit

Kaikissa tuomariluokissa on lisäksi kokelastuomarioikeus. Kokelastuomarilla ei ole oikeutta toimia puheenjohtajatuomarina. Ratsukoita arvostelemassa voi samanaikaisesti olla enintään yksi kokelastuomari. SRL:n hallitus myöntää kokelastuomarille koulutuomarioikeuden, kun hänen katsotaan hankkineen riittävästi kokemusta kansallisten kilpailujen arvostelemisesta sekä suoritettuaan hyväksytysti valvotun arvostelun.

IIK ja III – tuomarioikeudet voidaan myöntää ensivaiheessa myös määräaikaisena, jolloin määräaikaisen tuomarioikeuden omaava tuomari on velvollinen määräajan kuluessa toimittamaan kouluratsastuskomitealle tulokset kaikista kansallisissa kilpailuissa arvostelemistaan uutta vaikeustasoa vastaavista luokista. Tulosten perusteella kouluratsastuskomitea joko myöntää vakinaisen tuomarioikeuden tai määrää tuomarin uuteen koearvosteluun.

4. Koearvostelut

4.1 Kutakin tuomarioikeutta varten on suoritettava koearvostelu kansallisessa luokassa, johon osallistuu helpossa A:ssa ja vaativissa luokissa vähintään kaksitoista ratsukkoa. IIK ja III-luokan oikeuksia varten tulee hakijan kurssin jälkeen suorittaa kaksi hyväksyttyä koearvostelua (enintään neljä yritystä). IIK-luokan oikeuksia varten edellytetään kolme koearvostelua, joissa on kussakin vähintään kymmenen ratsukkoa. IVK ja V-tuomarin koearvostelu voidaan erikseen sovittaessa järjestää kansallisen kilpailun yhteydessä järjestettävässä aluekilpailussa.

Koearvostelu sisältää numeroarvostelun ja sanallisen arvioinnin. Koearvostelu on suoritettava vuoden kuluessa tuomarikurssiin osallistumisesta, ellei kurssin vetäjien kanssa erityisestä syytä muuta sovi.

4.2 SRL nimeää koearvostelutilaisuuden valvojan. Kokelas järjestää itselleen tarvittavat välineet ja sihteerin, jolla ei saa olla koulutuomarioikeutta. Koearvostelujen valvoja antaa koearvosteluista lausunnon SRL:lle.

5. Nostaakseen oikeuksiaan tuomarin tulee olla hankkinut riittävästi kokemusta omassa luokassaan, osallistua ko. korkeamman luokan tuomarikurssiin ja suorittaa koearvostelu hyväksyttävästi.

6. SRL:n hallitus poistaa tuomarioikeuden tuomarilta, joka ei ole kahteen vuoteen osallistunut omaa luokansa vastaavaan SRL:n kouluratsastuksen arvostelukoulutukseen.

7. SRL:n kouluratsastuskomitea voi määrätä uuteen koearvosteluun tuomarin, jonka arvostelu toistuvasti poikkeaa tuomarilinjasta. Koearvostelu on suoritettava kahden kuukauden kuluessa komitean asiaa koskevasta määräyksestä, ellei lykkäämiselle ole muita perusteita. Tuomarin on itse huolehdittava mahdollisesta lykkäyspyynnöstä. Koearvostelun suorittamiseen saakka tuomari voi arvostella tuomariluokansa mukaisella tasolla. Mikäli tuomari ei läpäise oman tasonsa koearvostelua tai ei suorita koearvostelua, voi kouluratsastuskomitea esittää ko. tuomarin tuomarioikeuksien alentamista / poistamista. Päätöksen alentamisesta / poistamisesta tekee SRL:n hallitus kouluratsastuskomitean esityksestä.

8. Tuomarin tulee tehtävässään pukeutua siististi ja asiallisesti, kulloinkin vallitsevat sääolosuhteet huomioon ottaen.

Tuomarin tulee käyttäytyä hillitysti ja asianmukaisesti. Tuomarin tulee pidättäytyä epäasiallisesta käyttäytymisestä kilpailutilanteessa. Epäasiallinen käytös käsittää törkeän kielenkäytön, epäasiallisen urheilijan, tuomarin, toimihenkilön tai organisaation arvostelun. Tätä säännöstä tulee noudattaa soveltuvin osin myös kilpailujen ulkopuolella.

Tämän säännöksen rikkomisesta SRL:n hallitus voi kouluratsastuskomitean esityksestä peruuttaa tuomarin lisenssin määräajaksi tai räikeissä tai toistuvissa tapauksissa lopullisesti.

9. Koulutuomarilla ei ole yläikärajaa. Ylläpitääkseen oikeutensa 70 ikävuoden jälkeen koulutuomarin tulee osallistua skaalantarkastuksiin, suorittaa hyväksyttävästi sääntökoe ja koearvostelu omalla tasollaan vähintään kahden vuoden välein. Ensimmäisen sääntökokeen ja koearvostelun ajankohta on kaksi vuotta tuomarin edellisen skaalantarkastuksen suorittamisesta.

Ne yli 70 v tuomarit, jotka haluavat palauttaa koulutuomarioikeutensa, tulee suorittaa skaalantarkastus ja koearvostelu omalla tasollaan. Jos oikeudet ovat olleet pois enemmän kuin kolme vuotta, tulee osallistua oman tason peruskurssille ja suorittaa hyväksyty koearvostelu.

10. Tuomarin jääviys

Tuomari ei saa olla tuomariston jäsenenä alue- tai kansallisessa kilpailuluokassa *eikä arvostella joukkuekilpailua* silloin kun

- hänen kokonaan tai osittain omistamansa hevonen ottaa osaa luokkaan / *joukkueeseen*
- hän on *luokkaan/ joukkueeseen osallistuvan* hevosen tai ratsastajan vakituinen valmentaja (vakituiseksi valmentajaksi katsotaan henkilö, joka valmentaa hevosta/ratsastajaa useammin kuin kolmesti vuodessa)
- hän on sukulaisuussuhteessa *luokkaan/joukkueeseen osallistuvan* hevosen omistajaan tai urheiliijaan tai hän on *luokkaan / joukkueeseen osallistuvan* hevosen kasvattaja
- milloin tuomarilla on taloudellista tai henkilökohtaista intressiä kilpailevaan hevoseen tai ratsastajaan.

Jääviyspykälää suositellaan noudatettavaksi myös alemman tason kilpailuissa.

Niissä tapauksissa, joissa valmennussuhde tuomarin ja ratsastajan välillä on kokonaan päättynyt, jääviys poistuu kuuden kuukauden kuluttua valmennussuhteen päättymisestä.

SRL:n hallitus voi kouluratsastuskomitean esityksestä jääviyssäännöksen rikkomisen johdosta poistaa tuomarin lisenssin määräajaksi. Määräajan jälkeen tuomari voi anoa oikeuksiaan takaisin suoritettuaan hyväksyty koearvostelun omaa tuomariluokitustaan vastaavalla tasolla.

Kilpailun puheenjohtajatuomarin ollessa jäävi ottamaan kantaa käsittelyssä olevaan kurinpitoasiaan tai rikkeeseen, siirtyy asian käsittely ko. luokan päätuomarille.

Liite 1: Kür-ohjelman vaikeusasteen arviointiohjeita

Kür-ohjelman vaikeusasteen arviointiohjeita

1. Yleistä

Kür-ohjelman vaikeusasteen arvioinnissa otetaan huomioon teknisen suorituksen ja taiteellisen vaikutelman saama pisteytys. Vaikeusaste ja tekninen suoritus ovat kiinteästi sidoksissa toisiinsa, sillä ne vaikuttavat osaltaan taiteellisen vaikutelman kahteen ensimmäiseen osioon (tahti, eteenpäinpyrkimys ja joustavuus sekä ratsastajan ja hevosen välinen sopusointu ja yhteistoiminta). Liikkeiden ja tehtävien laatuun vaikuttavat ratsastajan ja/tai hevosen suorituskyky. Puutteet on otettava huomioon alentavasti vaikeusastetta arvioidessa.

2. Vaikeusasteen perustaso Prix St Georges ja Intermediate I – tasolla

Perustaso määritellään kyseisten kür-ohjelmien tehtäväluettelossa.

3. Vaikeusastetta kohottavat oikein suoritettuina PSJ ja Inter I -tasolla:

- vähimmäismäärän ylittävä määrä vaihtoja sarjalaukanvaihdossa
- liikkeiden suorittaminen kaarevalla ja/tai kulmikkaalla uralla
- avotaivutus keskihalkaisijalla tai muulla pituushalkaisijalla
- lisättyä laukkaa seuraava puolipiruetti (Prix St Georges) tai piruetti (Intermediate I)
- siirtyminen lisätystä laukasta käyntiin

4. Vaikeusasteen perustaso Grand Prix – tasolla

Perustaso määritellään kür-ohjelman tehtäväluettelossa.

5. Vaikeusastetta kohottavat oikein suoritettuina Grand Prix-tasolla:

- vähimmäismäärän ylittävä määrä vaihtoja sarjalaukanvaihdossa
- kaksoispiruetit (kolmoispiruettia ei oteta huomioon)
- liikkeiden suorittaminen kaarevilla ja/tai kulmikkailla urilla
- jyrkkä kulma sulkutaivutuksissa yhdistettynä useisiin suunnanmuutoksiin (sik-sak) suoritettuna tasapuolisesti molempiin suuntiin
- siirtyminen piaffeen tai passageen käynnistä tai pysähdyksestä on vaikeampaa kuin siirtymisen suorittaminen liikkeestä
- Piruetti piaffessa, sulkutaivutus passagessa ja laukkapiruetti yhdistettynä sulkutaivutukseen laukassa (hevonen on suoritettava muutaman askeleen ajaksi ennen ja jälkeen piruettin)
- vaikeiden tehtävien ja siirtymisten esittäminen ohjat yhdessä kädessä. **Liioittelu tulee huomioida vähennyksenä harmoniasta ja koreografiasta annetuissa arvosanoissa.**
- Vaikeiden siirtymisten yhdisteleminen tarkasti ja huolellisesti sijoitettuina, kuten laukka-passage-laukka, lisätty laukka liitettynä piruettiin, lisättyä laukkaa seuraava piaffe, siirtyminen laukanvaihdosta joka toisella askeleella laukanvaihtoihin jokaisella askeleella ja päinvastoin

6. Selvennyksiä

Kaikki tehtävät tulisi aloittaa ja lopettaa selkeästi osoitetuissa pisteissä. Sulkutaivutukset on esitettävä täsmällisesti ja ne on sijoitettava selkeille linjoille. Kür-ohjelmassa olisi ratsastettava tasapuolisesti kummassakin kierroksessa. Ratsukon vahvuuksien liioittelemista on syytä välttää, jotta koreografia säilyisi tasapainoisena.

Vaikeiden liikkeiden (esim. piaffe ja passage) sijoittamiseen radalle on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta tuomareilla olisi mahdollisuus arvioida ne asiallisesti.

Kür-esityksen tulisi rakentua selkeästi ja järkevästi tuodakseen esiin ratsastajan ja hevosen keskinäisen yhteistoiminnan. Sopusointu, sujuvuus ja liikesuuntien tasapuolisuus ovat kürin keskeinen perusta. Korkeaa kokoamisastetta vaativat tehtävät tulisi yhdistää eteenpäin suuntautuviin liikkeisiin perusaskellajien esittämiseksi.

Kaikki vaikeusastetta kohottavat tehtävät otetaan huomioon myönteisesti, kun niitä täydentää ja tukee ohjelmaan valittu musiikki.

Perinteisen kouluratsastuksen periaatteet ovat ensisijaisessa asemassa myös vapaaohjelmassa.

7. Ohjeita pisteytykseen

Arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota 1. kohdassa mainittuihin seikkoihin sekä 6. kohdan selvennyksiin. FEI antaa seuraavat numeeriset suositukset:

Kun ohjelman suunnittelussa pitäydytään tehtäväluettelon osoittamassa perustasossa, vaikeusasteen numeerinen arviointi sijoittuu 6,0 tuntumaan.

Saadakseen vaikeusasteesta vähintään 7,0 ratsukon on yllettävä tavallisesti kilpailuissa käytettävien **vastaavan tason** perusohjelmien tasolle.

Vaikeusasteen noustessa korkeammalle tasolle kuin perusohjelmissa edellytetään, numeerisen arvion tulisi olla vähintään 8,0. Arvioinnissa on kuitenkin otettava huomioon aiemmin annetut ohjeet ja suuntaviivat.

Liite 2: Hevostarkastus

Hevostarkastus

1. Saapumistarkastus

Kilpailupaikalla hevoselle suoritetaan eläinlääkärin toimesta tarkastus, jossa todetaan hevosen terveydentila, se tunnistetaan ja tarkistetaan rokotusten voimassaolo. Tutkimuksen tulisi tapahtua siten, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa hevoselle ja siitä huolehtiville henkilöille.

- 1.1 Hevonen tunnistetaan vertaamalla rekisterikirjan tietoja tuntomerkkeihin.
- 1.2 Tarkistetaan hevosen rokotustodistuksen tiedot ja rokotusten voimassaolo.
- 1.3 Tarkistetaan hevosen ikä, mikäli kilpailu on rajattu tietyn ikäryhmän hevosille.
- 1.4 Suoritetaan kliininen tarkastus, jotta voidaan varmistaa se, että hevosella ei ole tulehduksia tai tarttuvia tauteja.

Kaikki merkittävät epätasällisyydet tunniste- ym. tiedoissa ilmoitetaan mahdollisimman pian kilpailun puheenjohtajatuomarille, jonka tulee ratkaista hevosen kilpailukelpoisuus ennen hevosen kilpailusuoritusta.

2. Varsinainen tarkastus

Ennen kilpailusuoritusta on myös tutkittava hevosen edellytykset osallistua kilpailuun. Tarkastuksen suorittaa kilpailujen eläinlääkäri yhdessä tuomariston edustajan kanssa. Ainoastaan ko. toimihenkilöillä on oikeus tarkastuksen perusteella päättää hevosen kilpailukelpoisuudesta.

Hevoset, jotka eivät ensimmäisellä tarkastuskerralla läpäise tarkastusta, voidaan tarkastaa uudelleen. Tämän suorittavat samat toimihenkilöt kuin ensimmäisellä kerralla, ja ainoastaan asiaankuuluvien henkilöiden läsnä ollessa.

Hevosten tarkastus tapahtuu seuraavasti (katso alueen pohjapiirros):

2.1 Hevonen esitetään joko nivel- tai kankisuitsitettuna. Muita varusteita ei sallita. Loimi, pintelit, jne. on poistettava.

2.2 Hevosen tuntomerkkejä ei saa peittää väriaineilla.

2.3 Alustan, jolla hevonen esitetään, on oltava noin 60 metriä pitkä, tukeva, tasainen ja puhdas, mutta ei kuitenkaan liukas. Se on sijoitettava rauhalliseen paikkaan, eristettynä selkeästi yleisöltä.

2.4 Tarkastukseen osallistuvat eläinlääkäri ja tuomariston edustaja.

2.5 Eläinlääkäri tunnistaa hevosen ja toteaa mahdollisesti ilmenevät vammat tai sairaudet.

2.6 Hevonen esitetään käynnissä ja ravissa löysällä ohjalla. Tarkastajat arvioivat liikkeiden puhtauden. Tarvittaessa käynti ja ravi esitetään toistamiseen. Hevosen esittäjällä saa olla enintään 120 cm raippa.

2.7 Tarkastuksen päätyttyä siihen osallistunut tuomari ilmoittaa päätöksen hevosen kilpailukelpoisuudesta ennen kuin hevonen poistuu tarkastusalueelta todeten, että hevonen on HYVÄKSYTTY, HYLÄTTY tai se PYYDETÄÄN UUSINTATARKASTUKSEEN. Hylkäyksistä tiedotetaan kilpailun puheenjohtajatuomarille.

Epäselvissä tapauksissa hevonen siirretään valvotulle odotusalueelle uusintatarkastusta varten, joka suoritetaan välittömästi viimeisen hevosen tarkastuksen jälkeen. Kilpailujen eläinlääkäri tutkii hevosen

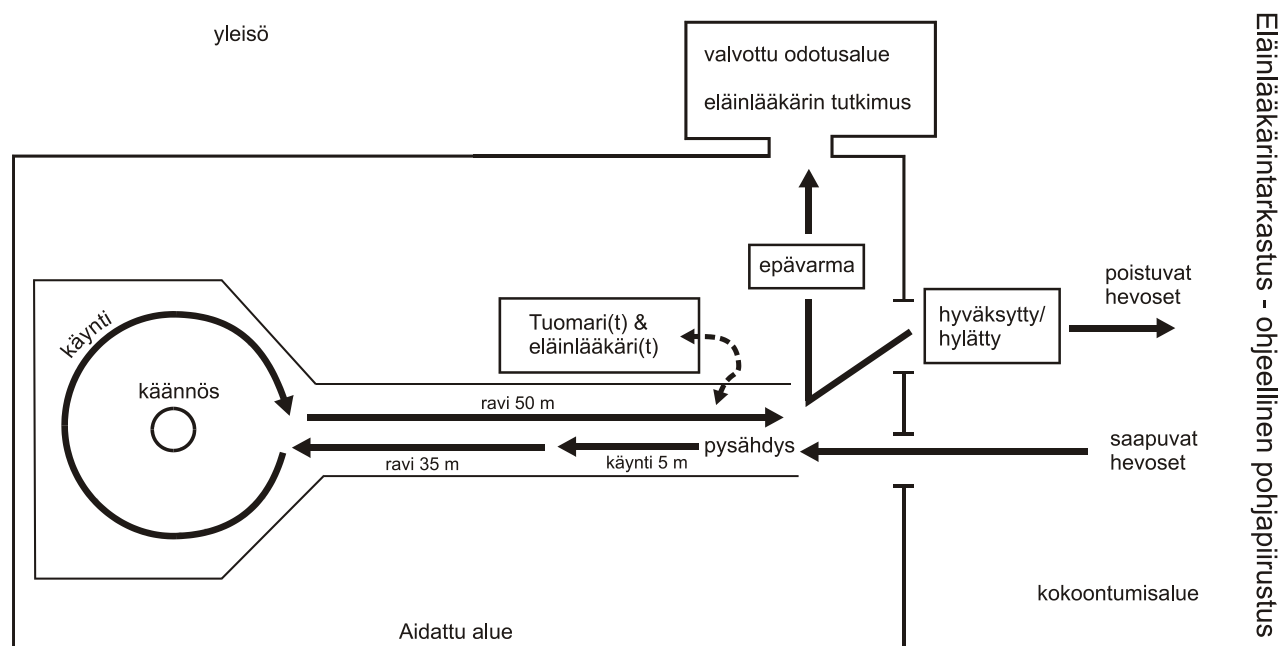
odotusalueella ja voi tarvittaessa neuvotella hevosen oman tai joukkueen eläinlääkärin kanssa. Tutkimuksen jälkeen hän voi lähettää hevosen uusintatarkastukseen lopullista ratkaisua varten. Ristiriitatilanteissa tuomariston edustaja ratkaisee yksin hevosen kilpailukelpoisuuden ja antaa päätöksensä välittömästi.

Mahdolliset uusintatarkastukseen ohjatut hevoset voidaan tarkastaa uudelleen saman tarkastusryhmän lopussa tai ohjelman mukaisessa seuraavassa hevostarkastuksessa. Vain yksi uusintatarkastus voidaan suorittaa.

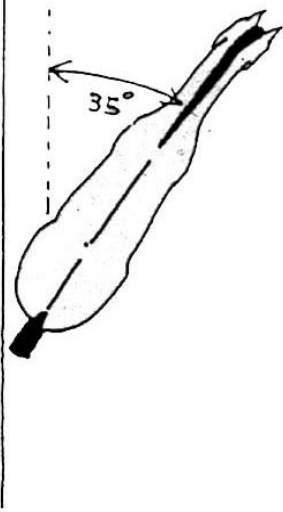
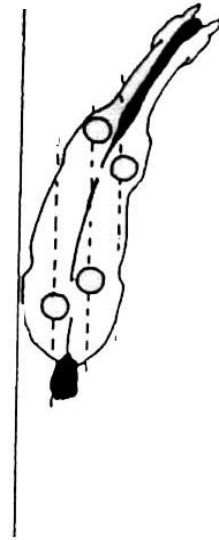
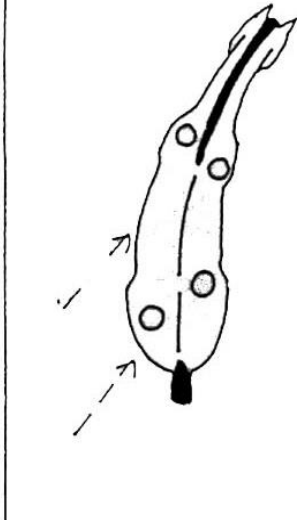
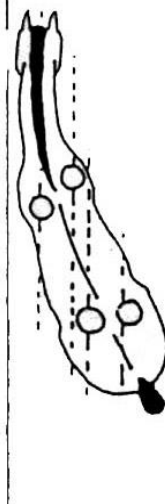
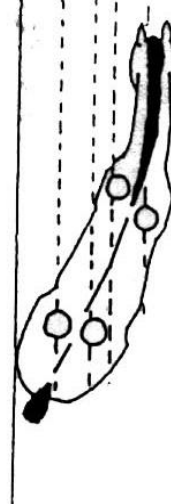
2.8 Hevosten hoitajien ja/tai kilpailijoiden on oltava läsnä tarkastuksessa ja joukkuekilpailussa myös joukkueenjohtajan on oltava paikalla.

2.9 Hevosen esittäjien odotetaan pukeutuvan asiallisesti. Kypärä on pakollinen muille ikäryhmille paitsi senioreille ja sen käyttöä suositellaan kaikille.

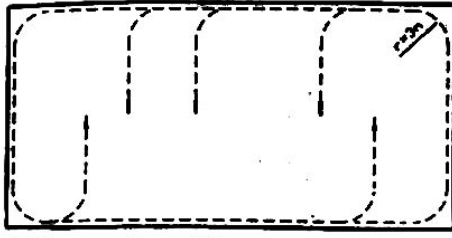
2.10 Tarkastus ei ole perusteellinen kliininen tutkimus, vaan sen tulee tapahtua mahdollisimman joutuisasti, mutta tarkoituksenmukaisesti

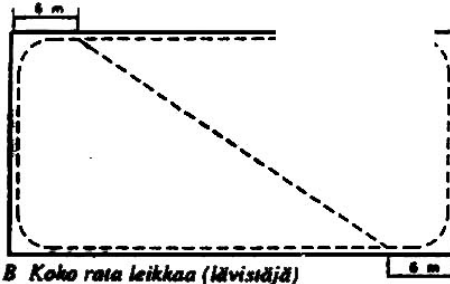
Liite 3: Sivuliikkeet

1. Pohkeenväistö
uralla2. Pohkeenväistö
lävistäjälläs
1)4. Sulkutaivutus
(Half-pass)5. Sulkutaivutus
(Travers)6. Vastataivutus
(Renvers)

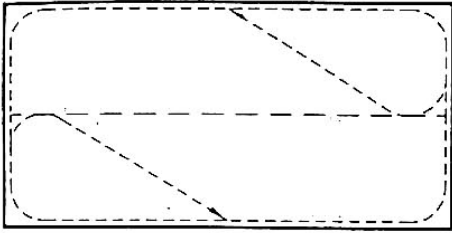
Liite 4: Ratsastettavat tiet

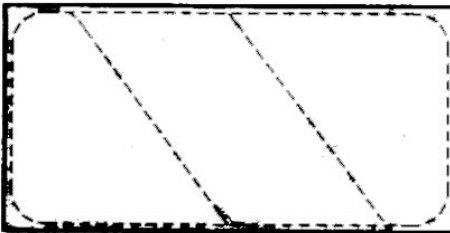
A Kaarto radan poikki

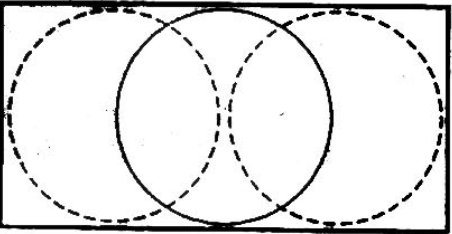
B Koko rata leikkaa (lävistäjä)

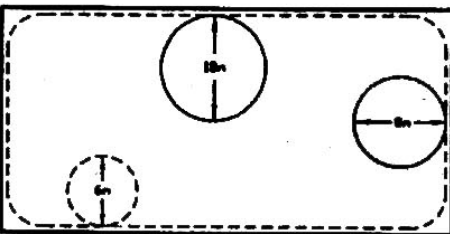
C Kulmankatkaisu

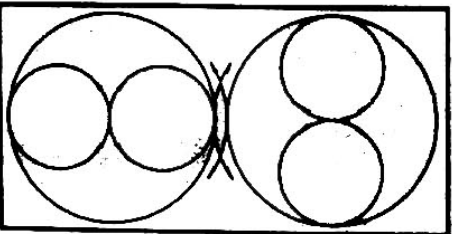
D Puoli rataa leikkaa

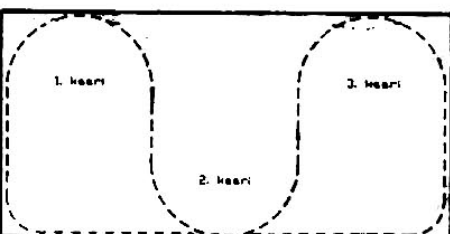
E Keskiympyrä ja pääty-ympyrät

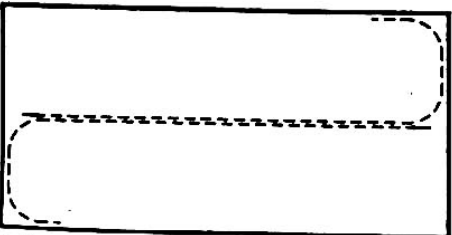
F Volteja

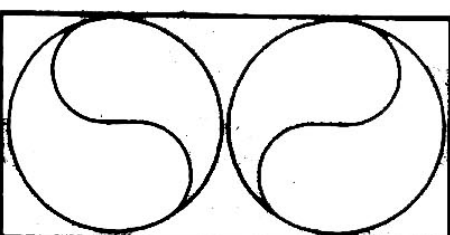
G Volmi- ja ympyräkahdeksikko

H Kiemurauria

I Rata pituussuuntaan leikkaa (Keskihalkaisija)

J Ympyrä leikkaa

Liite 6: Satulointi ja suitsitus

Sallitut suitsitukset:

Permitted nosebands

1. Dropped noseband

2. Cavesson noseband

3. Flash noseband

4. Crossed noseband /
Mexican noseband

5. Combined noseband – no throat lash

6. Micklem bridle

1, 3, 4 and 6 are not permitted when a double bridle is used.

5, when used as a double bridle, the lower strap of the nose band is not allowed.

Example of Double bridle with cavesson noseband, bridoon bit and curb chain

Example of permitted Dressage saddle

Double sliding side reins (triangle/dreieck zügel)

Liite 7: Kilpailutasojen kuvaukset

KOULURATSASTUS

Vaatimukset	seurakilpailut	aluekilpailut	kansalliset kilpailut	SM-kilpailut sekä muut tähtikilpailut
Kilpailupaikkoja	Järjestäjä.	Aluejaostojen tietämys.	Koulukomitea yhdessä kisajärjestäjän kanssa.	Koulukomitea yhdessä kisajärjestäjän kanssa.
Lajikohtainen vaatimustaso	Kaikki ohjelmat	Kaikki ohjelmat	helppo A, erityisryhmille sh, nh, ponit, lapsiratsastajat helppo B	Vaativa B, erityisryhmille helppo A
Toimihenkilöt	Luokan tason mukaiset tuomarit, vähintään yksi.	Luokan tason mukaiset tuomarit, vähintään 2. Stewardi tai tehtävät voidaan jakaa tuomariston kesken TPJ:n päätöksen mukaan.	Luokan tason mukaiset tuomarit, helpoissa luokissa vähintään 2 ja vaativa A luokista ylöspäin 3 tai 5 tuomaria Koulustewardi.	Luokan tason mukaiset tuomarit, 3 tai 5 tuomaria Päästewardi
Kilpailijoiden kvaalautuminen	Ei kvaaleja	Ei kvaaleja	Helppo A luokkiin vähintään 60 % vähintään aluekilpailuiden helppo A luokasta. Vaativa B -luokkiin osallistuminen edellyttää vähintään 62 % tulosta Helppo A-luokasta vastaavalla tasolla tai 62 % tulosta Vaativa B-luokasta aluekilpailuissa. Kansallisen kilpailun Vaativa A- ja sitä korkeampiin luokkiin osallistuminen edellyttää vähintään 62 % tulosta kansallisen kilpailun Vaativa B-luokasta. Ikäryhmille ja nuorille hevosille avoimissa luokissa ei kvaalia. Kokeneet ratsastajat (KSII 222.1.3) voivat kilpailla ilman kvaalia.	Kirjataan lajisääntöihin SM-kisat 2 x 64 %
Palkintorahat / esinepalkinnot	Ruusuke tai esine tai raha. Juniori-, lapsi- ja poniratsastajien luokissa suositellaan esinepalkintoja. Palkintojen yhteenlaskettu arvo ei saa ylittää 1000 €:a.	Ruusuke tai esine tai raha. Juniori-, lapsi- ja poniratsastajien luokissa suositellaan esinepalkintoja	Ruusuke ja esine tai raha. PSG ylöspäin raha. Juniori-, lapsi- ja poniratsastajien luokissa suositellaan esinepalkintoja	Erityisryhmien luokissa esine tai raha. PSG ylöspäin raha. Juniori-, lapsi- ja poniratsastajien luokissa suositellaan esinepalkintoja
Kilpailumaksut	Vapaa	Vapaa	Vapaa	Vapaa

Kilpailukenttä Kilpailukenttä, verryttely,	Riittävät, vähintään 20x40m, verryttelykenttä 20x40m tai verryttely ryhmissä	Riittävät, vähintään 20x40m, verryttelykenttä 20x40m tai verryttely ryhmissä	Riittävät ja laadukkaat pohjat (miehuiten 20x60 m). Verryttelyalue riittävän kokoinen suhteessa kilpailijoiden määrään. Hallikilpailuissa verryttely ryhmissä.	Riittävät ja laadukkaat pohjat 20x60m, saman kokoinen verryttelyalue
Olosuhteet yleisöpalvelut, media-palvelut	katsomo ei pakollinen, toimiva tulospalvelu, WC, ”kahvia ja pul-laa”	katsomo ei pakollinen, toimiva tulospalvelu, WC, ”kahvia ja pul-laa”	Katsomo/ penkit, kanttiinista myös ruokaa. Ajantasainen tulospalvelu. Lehdistötulokset. Viestinnästä vastaava nimettävä ja ohjeistettava kirjoittamaan lehdistötiedote ennen kisoja ja kisojen jälkeen.	Laadukkaat yleisöpalvelut, kehittyneet tulospalvelut, ravintolapalvelut, ”Expo alue”, väliaikaohjelmaa, asiantunteva kuuluttaja, parkkitilat myös yleisölle, liiton tuettava viestinnässä
Turvallisuus (suositus)	EA 1 tai 2/Lääkäri	EA 1 tai 2/Lääkäri	EA 1 tai 2/Lääkäri	EA-ryhmä/Lääkäri